

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Petrus & Paulus campus west Vrij Technisch Instituut te OOSTENDE

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 35188
Instelling Petrus & Paulus campus west Vrij Technisch Instituut
Directeur Frank TRAVERS
Adres Stuiverstraat 108 - 8400 OOSTENDE
Telefoon 059-55.64.74
Fax 059-70.65.13
E-mail vti@petrusenpaulus.be
Website <http://www.petrusenpaulus.be/>

Bestuur van de instelling VZW Petrus & Paulus
Adres Vindictivelaan 9 - 8400 OOSTENDE

Scholengemeenschap SG Ichthus
Adres Alfons Pieterslaan 21 - 8400 OOSTENDE
CLB Vrij CLB Oostende - Gistel
Adres Frère-Orbanstraat 145 - 8400 OOSTENDE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 02-03-2015, 03-03-2015, 04-03-2015, 05-03-2015,
06-03-2015

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 06-03-2015

Datum bespreking verslag met de instelling 28-04-2015

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Herman ROS

Teamleden Erwin HUYBREGHTS, Alex MAES, Jan MEERS, Geert POLFLIET,
Christian POTLOOT, Marc SMEULDERS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	4
1 SAMENVATTING.....	6
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Elektriciteit in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde graad, derde leerjaar in de studierichting Industriële elektriciteit (Leerplannen: D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)	9
3.1.1.2 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)	11
3.1.1.3 Elektriciteit in tso derde graad in de studierichting Elektrische installatietechnieken (leerplan D/2013/7841/018).....	12
3.1.1.4 Engels in tso tweede graad Bouwtechnieken, Elektromechanica, Elektrotechnieken, Industriële wetenschappen, Mechanische technieken en Techniek-wetenschappen en in tso derde graad Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Elektromechanica, Houttechnieken, Industriële wetenschappen, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken, Techniek-wetenschappen en Vliegtuigtechnieken(leerplan D/2012/7841/056, D/2004/0279/054, D/2004/0279/087 en D/2014/7841/019)	14
3.1.1.5 Frans in de A-stroom, tso tweede en derde graad Elektromechanica, Industriële wetenschappen, Techniek-wetenschappen en bso tweede graad Basismechanica, Bouw, Elektrische installaties, Hout en Schilderwerken en decoratie (leerplan D/2010/7841/014, D/2012/7841/057, D/2004/0279/001 en D/2010/7841/099)	16
3.1.1.6 Specifiek gedeelte in de basisoptie Mechanica-elektriciteit (leerplan D/2011/7841/024) ..	18
3.1.1.7 Specifiek gedeelte in het beroepenveld Elektriciteit/Metaal in het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplan D/2011/7841/027 en D/2011/7841/035)	20
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplan D/2006/0279/054) en specifiek gedeelte in tso tweede en derde graad in de studierichting Bouwtechnieken (leerplannen D/2013/7841/029 en D/2013/7841/041).....	21
3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso, tweede graad Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049)	24
3.1.1.10 Techniek in het eerste leerjaar B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)	25
3.1.1.11 Wiskunde in 1A en in de basisopties Industriële wetenschappen, Mechanica-elektriciteit en Bouw-en houttechnieken (D/2009/7841/003).....	27
3.1.1.12 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Houttechnieken, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken en Vliegtuigtechnieken (D/2004/0279/024)	29
3.1.1.13 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	31
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	32
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	34
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	35
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	36
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	36

4.2	Leerbegeleiding	38
4.3	Evaluatiepraktijk	40
5	ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	43
6	STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	45
6.1	Wat doet de school goed?	45
6.2	Wat kan de school verbeteren?	45
6.3	Wat moet de school verbeteren?	45
7	ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	46
8	OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	46

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het VTI Oostende is een tso-bso school met een aantal vestigingsplaatsen verspreid over Oostende. Naast een A- en B-stroom omvat het onderwijsaanbod overeenkomstige bso en tso studierichtingen in de studiegebieden Bouw, Hout, Koeling en warmte en Mechanica-elektriciteit. Binnen tso biedt de school ook nog de studiegebieden Auto en Chemie aan. Het schoolbestuur bereidt een herstructurering voor die op termijn moet leiden tot twee domeinscholen, waardoor het huidige VTI omgedoopt wordt tot campus West, die het domein 'Wetenschap en techniek' aanbiedt.

De school heeft een dalend leerlingenaantal dat ongeveer gelijk verdeeld is tussen bso en tso. De meeste leerlingen stromen vlot door en behalen in het vervolgonderwijs studieresultaten die lichtjes boven het Vlaamse gemiddelde liggen.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Voor de onderzochte vakken van de basisvorming voldoet de leerplanrealisatie voor Engels, Frans en techniek. Voor wiskunde voldoet de leerplanrealisatie in de A-stroom en is ze voor verbetering vatbaar in tso derde graad Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Houttechnieken, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken en Vliegtuigtechnieken. Voor het specifiek gedeelte voldoet de leerplanrealisatie in de meeste onderzochte studierichtingen, behalve in de basisoptie Mechanica-elektriciteit, het beroepenveld Elektriciteit-metaal en in de studierichting Elektrische installatietechnieken. De vakoverschrijdende eindtermen van de contexten 'mentale gezondheid' en 'omgeving en duurzame ontwikkeling' worden voldoende nagestreefd. Aan de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' voldoet de school niet voor een aantal aspecten.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de leerbegeleiding sterk uitgewerkt is op schoolniveau. Ze kadert in de brede zorg die de school aan haar leerlingen biedt. De uitvoering op klasniveau is echter uiteenlopend. Er zijn leraargebonden verschillen in de aandacht voor de ondersteuning van het leerproces door te werken aan motivatie, leerhouding en leermethode en in de mate waarin ingespeeld wordt op individuele noden door remediëring en differentiatie.

De school investeert in de professionalisering van haar personeelsleden. Zij stemt haar deskundigheidsbevordering doelgericht af op de schoolprioriteiten en verwacht dat gevolgde nascholing intern verspreiding krijgt. De school hecht ook veel belang aan het leren van elkaar. Zij volgt de deskundigheidsbevordering weinig systematisch op via de vakgroepwerking. De nascholingsbehoeften op lerarenniveau brengt zij niet in kaart.

De evaluatie- en rapporteringspraktijk mist doelgerichtheid. Het beleid geeft te weinig richting aan de evaluatie. Het laat de concrete invulling grotendeels over aan de eigen inzichten van de leraren of vakgroepen. De vrijblijvendheid leidt tot grote verschillen, bijvoorbeeld op de manier waarop attitudes beoordeeld worden. De evaluatiepraktijk is vaak onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen.

Het algemeen beleid is in handen van een directieteam waarvan de taken onderling goed op elkaar zijn afgestemd. Het voert een strategisch en participatief beleid, waarbij de schoolprioriteiten in overleg omgezet worden in doelen op korte en lange termijn. De verbetering van de infrastructuur en de herstructurering van het onderwijsaanbod zijn recente aandachtspunten van het beleid. Voor sommige aspecten van de beleidsvoering verloopt de omzetting naar de klasvloer moeizaam en is meer aansturing en opvolging nodig.

De school heeft veel aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt veel gegevens, die ze gebruikt voor kwaliteitsbewaking. Toch garandeert deze werkwijze niet dat in alle onderzochte vakken de leerplandoelen gerealiseerd worden. Niet alle vakgroepen bewaken dit systematisch. De schoolleiding staat voor de uitdaging om kwaliteitszorg tot op het niveau van de vakgroepen door te trekken.

Op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en het niet voldoen voor de erkenningsvoorwaarde 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd. De school zal na drie schooljaren moeten aantonen dat de vastgestelde tekorten in voldoende mate zijn weggewerkt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, wiskunde	
Graad 1 B	techniek	
Graad 1 Bouw- en houttechnieken	wiskunde	
Graad 1 Elektriciteit - Metaal		specifiek gedeelte
Graad 1 Industriële wetenschappen	Frans, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	wiskunde	technische activiteiten
Graad 1 Techniek-wetenschappen	Frans	
Graad 2 BSO Bouw	Frans	
Graad 2 BSO Schilderwerk en decoratie	Frans	
Graad 2 BSO Hout	Frans	hout
Graad 2 BSO Basismechanica	Frans	
Graad 2 BSO Elektrische installaties	Frans	
Graad 2 TSO Bouwtechnieken	Engels	bouw
Graad 2 TSO Techniek-wetenschappen	Engels, Frans	
Graad 2 TSO Houttechnieken	Engels	
Graad 2 TSO Elektromechanica	Engels, Frans	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Engels	elektriciteit
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Engels, Frans	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Engels	TV/PV Mechanica/Elektromechanica
Graad 3 BSO Elektrische installaties		elektriciteit
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit		elektriciteit
Graad 3 TSO Autotechnieken	Engels, wiskunde	
Graad 3 TSO Bouwtechnieken	Engels, wiskunde	bouw
Graad 3 TSO Techniek-wetenschappen	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Houttechnieken	Engels, wiskunde	
Graad 3 TSO Koel- en warmtechnieken	Engels, wiskunde	
Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica	Engels	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Engels, wiskunde	elektriciteit
Graad 3 TSO Elektromechanica	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Engels, Frans	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	Engels, wiskunde	
Graad 3 TSO Vliegtuigtechnieken	Engels, wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Elektriciteit in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde graad, derde leerjaar in de studierichting Industriële elektriciteit (Leerplannen: D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden aangeboden conform de vereisten van het geïntegreerd leerplan. De theoretische en praktische vaardigheden worden voldoende evenwichtig en in samenhang aangeboden. De materiële uitrusting voldoet en wordt efficiënt ingezet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school heeft de keuze gemaakt de theoretische en de praktische doelstellingen te laten aanbieden door een beperkt aantal leraren per leerjaar. Door eveneens een halt toe te roepen aan het aantal deelvakken krijgt het geïntegreerd en projectmatig werken alle kansen. De leerlingen krijgen via projectwerk voldoende mogelijkheden om zicht te krijgen op het verband tussen enerzijds de praktische opdracht en anderzijds de daarbij horende theoretische begrippen. Hierdoor is zowel de horizontale als verticale samenhang gegarandeerd. De projecten zijn via overleg evenwichtig verspreid over de graad rekening houdend met een opbouwende leerlijn. De projecten van het zevende specialisatiejaar bouwen verder op de kennis en vaardigheden verworven in de derde graad en zijn meer gericht op industriële toepassingen, conform het leerplan. De verdere uitwerking van de projecten, voornamelijk in het zevende specialisatiejaar vormt nog een werkpunt. De leraren hebben tevens oog voor de meer algemene doelstellingen waaronder beroeps- en studiekeuze en preventie, veiligheid, gezondheid en milieu.

De meeste behandelde theoretische leerplandoelstellingen zijn afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. Een aantal doelstellingen waaronder die betreffende transformatoren, asynchrone motoren en pneumatica worden te theoretisch of te diepgaand behandeld. De doelstellingen betreffende regelen en sturen krijgen minder aandacht. Studie-uitstappen worden aangewend om in contact te komen met de laatste nieuwigheden in de branche. Ook via een beperkt aantal goedgekozen werken op school vervullen de leraren het aanbod.

Het gebruik van ICT, o.a. voor het tekenen en programmeren, is maar matig geïmplementeerd in de lessen en vormt dan ook een belangrijk werkpunt. Ook de geïntegreerde proef van de derde graad is te beperkt en onder het beheersingsniveau van het leerplan uitgewerkt.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over vrij degelijk uitgeruste vaklokalen en werkplaatsen. De beschikbare leermiddelen worden efficiënt aangewend voor de realisatie van de doelstellingen. De afdeling beschikt over onvoldoende goed functionerende computers. Hierdoor kan de vakgroep onvoldoende ICT integreren in de lessen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De school heeft gekozen voor een systeem van permanente evaluatie. Dit vertaalt zich in taken en toetsen voor de meer technisch gerichte component. De evaluatie van de technisch/theoretische component is nog sterk kennisgericht.

De evaluatie van de praktijkopdrachten gebeurt op twee manieren. Enerzijds via evaluatiefiches voor wat de vaardigheden betreft en anderzijds via weekevaluaties voor wat de attitudes betreft. De evaluatie van de praktische vaardigheden gebeurt per oefening/realisatie aan de hand van een evaluatiefiche. Duidelijke transparante criteria voor de beoordeling ontbreken, waardoor de leraren overwegend individueel en naar eigen goeddunken handelen. Ook de bijhorende getrapte schaalverdeling laat ruimte voor discussie. Bijkomend komen attitudes aan bod die reeds uitvoerig via de weekevaluatie afgetoetst zijn. De weekevaluatie bestaat voornamelijk uit een attitude-evaluatie. Positief is wel de feedback die de leraren geven op de uitgevoerde werken van de voorbije week. Ook is er ruimte voor zelfevaluatie van de leerling. Door het overwicht van de punten aan de weekevaluaties toe te kennen (60 %) krijgen de beroepsgerichte vaardigheden en de bijhorende kennis maar heel weinig gewicht in het eindtotaal.

De evaluatie van de stage richt zich voornamelijk op attitudes en niet op vaardigheden of kennis. Het vormt een werkpunt de evaluatiepraktijk binnen de vakgroep bij te sturen.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

In de lessen heerst een aangenaam en constructief leerklimaat. De leraren doen inspanningen om de leerlingen individueel te begeleiden. De zorg en de nodige ondersteunende initiatieven bieden de leerlingen voldoende kansen. De leraren streven eveneens naar het bijbrengen van de gepaste arbeids- en veiligheidsattitudes.

Het cursusmateriaal is aangepast aan het beheersingsniveau van de opleiding, maar mist regelmatig de nodige structuur. Het bestaat voornamelijk uit leerboeken, zelfopgestelde kopijen en handgeschreven nota's. Het samenspel van kennis, vaardigheden en attitudes volgens het technologische proces is in de structuur minder terug te vinden. Om de consistentie ten goede te komen, vormt het een werkpunt het studiemateriaal verder te stroomlijnen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Beginsituatieanalyse*

De vakbekwaamheid en de professionele taakbekommernis dragen bij tot de gelijkgerichtheid binnen de vakgroep. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de eigen kwaliteit te bewaken en bovenstaande werkpunten bij te sturen. Het digitaal beheersysteem voor het bewaken van de leerplandoelstellingen, de evaluatie ... vormt een meerwaarde voor de afdeling.

3.1.1.2 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden gerealiseerd. De evaluatie is voldoende valide. De school beschikt over een degelijke infrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het betreft een geïntegreerd leerplan met een indeling in specifieke doelstellingen 'installatiemethoden en realisaties' en 'elektriciteit'. De school gebruikt deze als vakbenamingen en stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af.

Het specifiek gedeelte wordt in voldoende mate gerealiseerd. Daarbij heeft de vakgroep aandacht voor een projectmatige aanpak. De stappen van het technisch proces zijn duidelijk herkenbaar in een aantal projecten. De leerlingen ontwikkelen de competenties om schema's te lezen, zelf te ontwerpen en op te bouwen via een duidelijke leerlijn. Ze werken eerst op papier en schakelen geleidelijk over op computertekeningen via een CAE-pakket (computer aided engineering). Het onderzoek toonde echter ook aan dat leerlingen bijna doorheen de volledige graad schema's op papier blijven tekenen, ook nadat de overstap naar het CAE-pakket gemaakt werd. De leraren kiezen voor deze aanpak omdat de ICT-mogelijkheden in de praktijkklassen beperkt zijn. De aanpak stimuleert vooral de tekenvaardigheid van de leerlingen, wat geen doelstelling van het leerplan is. Op het einde van het tweede leerjaar van de tweede graad introduceren de leraren het CAE-pakket dat de school in de derde graad gebruikt. De verslaggeving van laboproeven en praktijkopdrachten bevordert de ontwikkeling van synthetiserende vaardigheden.

Voor een aantal leerplandoelstellingen vertrekken de leraren onvoldoende vanuit de integratie van theorie en proefondervindelijk waarnemen. Hierdoor worden deze leerplandoelstellingen, die geformuleerd zijn als een geheel van kennis, vaardigheden en attitudes, onvoldoende geïntegreerd aangeboden. Ook werken de leerlingen hierdoor niet naar het beheersingsniveau dat het leerplan voorschrijft. Zo beperken de leraren zich bij verschillende leerplandoelstellingen tot het behandelen van theorie en het uitvoeren van een klassikale demonstratie, waar het leerplan telkens verwacht dat een leerling een fysisch verschijnsel aantoont.

Met deze aanpak laten de leraren kansen liggen tot het ontwikkelen van het zelfsturend en zelfevaluerend vermogen van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie gebeurt op basis van labo-opdrachten, tussentijdse proeven en examens en toont aan dat de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen realiseren.

De evaluatie van de praktijk wordt onderverdeeld in twee grote blokken: een procesevaluatie (vaardigheden en attitudes) en productevaluatie (gerealiseerde project). Hierbij valt vooral op dat de procesevaluatie goed is uitgewerkt. De leraren maken het onderscheid tussen persoonlijke, sociale en organisatorische vaardigheden en attitudes. Deze worden meestal goed vertaald in concreet waarneembaar gedrag. Ook de evaluatiecriteria zijn eenvoudig en helder. De leerlingen kennen deze evaluatiewijze goed.

De evaluatie van de theorie bevat een groot aantal kennisgerichte vragen. Hoewel alle vragen inhoudelijk verband houden met het leerplan, ligt de

klemtoon van het leerplan niet op kennisreproductie. Tevens is het nut van sommige vragen beperkt, doordat de formulering weinig toepassingsgericht is en onvoldoende rekening houdt met het beheersingsniveau dat het leerplan verwacht.

De leraren zetten beperkt in op permanente- en zelfevaluatie, hoewel dit vanuit de projectmatige aanpak sterk wordt aangeraden. De leraren geven beperkt leerondersteunende feedback op de evaluatiedocumenten, waardoor de leerling slechts in geringe mate kan weten wat hij dient te verbeteren en bij te sturen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren bieden de leerlingen individuele leerbegeleiding, hoofdzakelijk via remedieringsopdrachten. Ze verwachten dat de leerling reflecteert over het waarom, wanneer en hoe van de remediëring om het leereffect ervan te vergroten.

Voor leerlingen die instromen uit het aso of niet-technische richtingen voorzien de leraren in dispenserende maatregelen: het aantal proeven en te behandelen onderwerpen wordt niet beperkt, maar wel de verdieping en verbreding die erin zit verwerkt. Deze dispenserende maatregelen worden niet verrekend in de puntentotalen, wat de validiteit borgt.

De vakgroep organiseert tevens een graadoverstijgend overleg met als doel om voor de leerlingen een zo vlot mogelijke schoolloopbaan te organiseren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet, met ruime praktijklokalen die inductief en coöperatief leren mogelijk maken. De leermiddelen worden zinvol ingezet.

De studierichting beschikt over een computerlokaal met voldoende computers. In de andere lokalen is de ICT-infrastructuur minder uitgewerkt. Dit heeft tot gevolg dat leerlingen hun schema's in heel de graad op papier moeten blijven tekenen en de leraren niet of met beperkt succes kunnen projecteren.

3.1.1.3 Elektriciteit in tso derde graad in de studierichting Elektrische installatietechnieken (leerplan D/2013/7841/018)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerplandoelstellingen voldoende gerealiseerd worden. Ze kan niet aantonen dat de evaluatie volledig, evenwichtig, transparant en op het juiste beheersingsniveau gebeurt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De school kan in het eerste jaar van de derde graad voor drie lestijden per week en in het tweede jaar van de derde graad voor zes lestijden per week van de specifieke vorming geen leermateriaal, leerlingennotities, verslagen van proeven noch evaluatiestukken voorleggen.

Het gaat hierbij om volgende leerplandoelstellingen die essentieel zijn in deze studierichting: 'in functie van toepassing en eigenschappen, een verlichting kiezen en aansluiten', 'de gebruiksaanwijzing van een comfortschakeling lezen en interpreteren', 'aan de hand van een uitvoeringsschema en gebruik makend van de specifieke kabels, connectoren en componenten, een eenvoudig netwerk met gestructureerde bekabeling aanleggen', 'de voor- en nadelen van een domotica-installatie ten opzichte van een klassieke installatie verwoorden', 'aan de hand van een situatieschema, een domotica-installatie ontwerpen, de betreffende schema's tekenen en de noodzakelijke componenten kiezen', 'aan de hand van een uitvoeringsschema, een domotica-installatie in dienst stellen', 'de begrippen in verband met warmteoverdracht toelichten', 'in een gegeven project, een elektrische bijverwarming aansluiten of herstellen', 'het concept van een

ventilatiesysteem bespreken’.

De samenwerking met bedrijven zorgt voor interessante en realistische opdrachten en faciliteert het vinden van stageplaatsen. In de stagedossiers ontbreekt echter een stageactiviteitenlijst, wat een wettelijk verplichting is.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum

Het leerplan gaat uit van een geïntegreerde aanpak waarbij de leerplandoelstellingen niet in vakken zijn gegroepeerd, maar dienen gerealiseerd te worden via een projectmatige aanpak. De vakgroep werkte hiertoe een waardevol projectmatige aanpak uit.

De school hanteert echter nog de klassieke indeling van de studierichting in deelvakken. Ze stemt haar lesopdrachten, leerlingenevaluatie en rapportering daarop af. Deze kunstmatige onderverdeling beperkt de effectiviteit van de geïntegreerde en projectmatige aanpak. Dit komt tot uiting in de eerder deelvakgebonden behandeling van de deelprojecten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school kan niet aantonen dat voor het geheel van het leerplan een valide evaluatie plaatsvindt. Niet alle leraren maken gebruik van een transparante evaluatiemethode. Voor de evaluatie van sommige leerplandoelstellingen kan de school niet aantonen op welke elementen de quotering gebaseerd is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De meeste leraren zetten in op begeleid zelfstandig leren. De leerlingen ontwikkelen hierdoor de competenties om zelfstandig, zelfsturend en zelfevaluerend te werken. Dit is conform de verwachtingen van het leerplan. Soms krijgt de leerling echter een zeer grote vrijheid in het leerproces. In deze keuze wordt onvoldoende rekening gehouden met het ontwikkelingsniveau van de individuele leerling. Ook maakt dit het voor de school extra moeilijk om de leerplanrealisatie aan te tonen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over een goede infrastructuur. De kwaliteit van de leermiddelen is uitstekend, de inzet ervan door de meeste leraren zinvol en efficiënt.

De meeste leraren integreren ICT in de lessen. Ze geven een zinvolle invulling aan de pedagogisch-didactische wenk om CAE-tekensoftware (computer aided engineering) en simulatiesoftware te gebruiken. De kwaliteit van de voorgelegde leerboeken voldoet.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroep overlegt zowel formeel als informeel. Tijdens de drie formele vakvergaderingen per jaar komen vooral organisatorische onderwerpen aan bod. De leraren bespreken de pedagogisch-didactische onderwerpen voornamelijk tijdens de talrijke informele (wekelijkse) overlegmomenten en stemmen dan ook af over de projectvoortgang. De vakgroep maakte nog geen vakgroepbrede afspraken over haar evaluatie-aanpak (visie, instrumenten, puntenverdeling, feedback).

3.1.1.4 Engels in tso tweede graad Bouwtechnieken, Elektromechanica, Elektrotechnieken, Industriële wetenschappen, Mechanische technieken en Techniek-wetenschappen en in tso derde graad Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Elektromechanica, Houttechnieken, Industriële wetenschappen, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken, Techniek-wetenschappen en Vliegtuigtechnieken(lerplan D/2012/7841/056, D/2004/0279/054, D/2004/0279/087 en D/2014/7841/019)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende en op het correcte beheersingsniveau aangeboden en geëvalueerd.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leraren bieden nagenoeg alle leerplandoelen aan op het correcte beheersingsniveau.

Het onderwijsleerproces is gericht op de beheersing van de vijf vaardigheden. Die worden vrij evenwichtig behandeld en ingeoefend. Lexicale en grammaticale leerinhouden worden doorgaans geïntegreerd in functionele contexten aangeboden. De ondersteunende kennis staat in functie van het verwerven van talige competenties, conform het leerplan. De nadruk ligt op het inoefenen van de receptieve vaardigheden. De luister- en leesdoelen komen veelvuldig en vrij volledig aan bod. Alleen 'globaal lezen' en luisteren blijven dikwijls achterwege. Ook de productieve vaardigheden zijn structureel ingebed in het aanbod, maar het inoefenen ervan gebeurt minder onderbouwd. De verticale en horizontale samenhang is in de tweede graad bewust uitgewerkt, terwijl die in de derde graad eerder tot stand komt op basis van de leerlijnen in het aangeboden leerboek.

De werkvormen zijn vrij gevarieerd. Het materiaal sluit aan bij de leefwereld en interesse van de leerlingen. Functionele taaltaken en projectwerking maken echter nog geen structureel onderdeel uit van de lesactiviteiten. Hoewel de leerlingen soms opdrachten krijgen die ze zelfstandig of in groepjes moeten uitvoeren, is begeleid zelfstandig leren nog niet systematisch in de lesmethodiek ingebed.

Het tekstmateriaal is gevarieerd en vrij volledig, conform het leerplan. Enkel prescriptieve teksten zijn minder terug te vinden in het lesmateriaal. Zakelijke teksten komen voldoende aan bod en er is ook aandacht voor artistiek-literaire teksten.

De culturele component van het leerplan krijgt veel aandacht. Eén of twee keer in het curriculum bekijken de leerlingen Engelstalig toneel. De leerlingen worden vertrouwd gemaakt met de Engelse cultuur aan de hand van audiovisueel materiaal, liedjesteksten en extramurale activiteiten, waaronder een studiereis naar Engeland.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

Globaal genomen ondersteunt de uitrusting van de lokalen de realisatie van de eindtermen in voldoende mate: er zijn woordenboeken voorhanden en de leraren beschikken over een vaklokaal Engels met voldoende didactische middelen.

De ICT-apparatuur werd slechts recent ter beschikking gesteld en is nipt toereikend. De relatief geringe beschikbaarheid van ICT-middelen beperkt de didactische mogelijkheden en remediëringaanpak van de leraren. Indien mogelijk zetten de leerkrachten de ICT-voorzieningen effectief in het leerproces in.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Dat een aantal taalleerkrachten bijna nooit in hetzelfde lokaal les kunnen geven, ontnemt ze de noodzakelijke, materiële omkadering om efficiënt te kunnen werken en heeft een negatieve invloed op het onderwijsleerproces.

De realisatie van de leerplandoelen wordt op het correcte beheersingsniveau geëvalueerd en de evaluatiepraktijk is representatief voor de aangeboden leerstof. De vaardigheden worden frequent getoetst en de leerlingen krijgen voldoende kansen om hun competenties bij te sturen.

De evaluatie van de kenniscomponent is echter nog overwegend reproductief en grammaticale leerinhouden worden bijna uitsluitend in gesloten oefeningen getoetst. Van een integratie in taaltaken is nog maar weinig sprake. Soms herrekenen de leraren de punten voor ondersteuning naar de afgesproken verhouding tussen kennis en vaardigheden. Dit is weinig transparant en inefficiënt.

Voor de vaardigheden gebruiken de leraren ad hoc diverse evaluatieroosters. Maar door het ontbreken van een globaal, systematisch evaluatiekader met transparante normen, is de verticale samenhang niet altijd duidelijk. Voor spreekvaardigheid in de derde graad is de quotering weinig of soms niet gemotiveerd. De leraren grijpen de spreekmomenten onvoldoende aan om de leerlingen ook formeel te beoordelen. Globaal luisteren wordt meestal niet geëvalueerd.

De leraren verrekenen een cijfer voor niet vakgebonden attitudes in het puntentotaal. De criteria voor dit cijfer zijn grotendeels impliciet. Dit draagt niet bij tot de validiteit van de evaluatie, maar bedreigt ze ook niet echt, omdat het om een beperkt aandeel gaat. Overigens stellen een aantal leraren zelf het nut van dit attitudecijfer in vraag.

Soms zijn de examens nodeloos lang, zodat eerder doorzettings- en concentratievermogen getoetst wordt in plaats van de bedoelde vaardigheid. De organisatie van de examens dwingt de leraren soms om uitgebreider kopijen op te stellen dan nodig is voor een adequate beoordeling. Een aantal leraren zijn overtuigd van het nut van permanente evaluatie voor talen.

Er zijn aanzetten te vinden van zelf- en peerevaluatie, maar ook hier zijn de criteria en de normering nog niet structureel uitgewerkt. Positief is ook dat de leraren de leerlingen verplichten om te reflecteren op hun examenprestaties.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Er heerst een gestructureerd en aangenaam leerklimaat in de klas. De lessen zijn gevarieerd. De volgehouden inspanningen van de school en de consequente houding van de leraren ten aanzien van het gedrag van de leerlingen, dragen in ruime mate bij tot de focus op leren.

Het verzorgde taalgebruik van de leraren scherpt de spreek- en luistervaardigheid van de leerlingen aan. De leerlingen onderling hanteren echter niet systematisch de doeltaal, waardoor ze spreekkansen missen.

De leraren geven doorlopend feedback. Dit gebeurt dikwijls schriftelijk op het dagelijks werk. Om dit ook systematisch te doen voor de spreekvaardigheid is een uitgewerkt evaluatiekader onontbeerlijk. Soms krijgen leerlingen extra oefeningen als remediëring of herwerken ze een taak. Een tweede versie van een

tekst schrijven op basis van feedback op de eerste versie, gebeurt sporadisch maar niet systematisch. De rapportcommentaren zijn te summier om een remediërend effect te kunnen hebben.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Om de twee jaar wonen de leerkrachten een les bij van elkaar.

Ze volgen minimaal twee opleidingen, maar gerichte, vakgebonden opleidingen zijn beperkt.

Het vakoverleg behandelt organisatorische en pedagogisch-didactische onderwerpen. De vakgroep is gemotiveerd en bereid om het eigen functioneren bij te sturen.

De leraren zijn er zich van bewust dat informatie-uitwisseling en overleg met alle talen zinvol en efficiënt is. In dat opzicht is de organisatie van de lessen Engels voor de leerlingen van de tweede graad Techniek-wetenschappen op een andere locatie contraproductief. Tegelijk biedt een mogelijke samenwerking de opportuniteit om inzichten en ervaring uit te wisselen.

3.1.1.5 Frans in de A-stroom, tso tweede en derde graad Elektromechanica, Industriële wetenschappen, Techniek-wetenschappen en bso tweede graad Basismechanica, Bouw, Elektrische installaties, Hout en Schilderwerken en decoratie (leerplan D/2010/7841/014, D/2012/7841/057, D/2004/0279/001 en D/2010/7841/099)

Voldoet

De leerplandoelen worden op het verwachte beheersingsniveau gerealiseerd en door de meerderheid van de leerlingen bereikt. De leerbegeleiding is daarbij sterk ondersteunend.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het onderwijsaanbod beantwoordt voldoende aan de algemene doelstellingen van de leerplannen. De meerderheid van de leerlingen bereikt het verwachte beheersingsniveau. Kennis en vaardigheden komen geïntegreerd en in een evenwichtige verhouding aan bod in de instructiefase. Ondersteunende kennis wordt doorgaans aangebracht in functionele contexten. In de toepassingsfase leiden de oefeningen echter niet genoeg tot authentieke communicatie. Zij zijn overwegend gesloten en gericht op één bepaald aspect van taalbeheersing. In het bso ligt de nadruk op functioneel taalgebruik zoals het leerplan voorschrijft.

De leerlijn voor grammatica wordt goed bewaakt, maar voor de vaardigheden - vooral de productieve - ontbreekt vooralsnog een doorgaande lijn met een progressie in moeilijkheidsgraad of complexiteit. De afstemming op de tekstsoorten vertoont lacunes. De luistervaardigheid van de leerlingen is zwak ontwikkeld. Dat hangt deels samen met de beperkte beschikbaarheid van geluidsdragers (zie Uitrustings). De kijkvaardigheid wordt geoefend door het bijwonen van filmvoorstellingen.

Het curriculum van de studierichting Techniek-wetenschappen is onsamenhangend als gevolg van de op gang zijnde herstructurering. Het vak Frans werd vorig schooljaar binnen de eerste en de tweede graad afhankelijk van het leerjaar op twee verschillende vestigingsplaatsen aangeboden. Dit gebeurde met verschillende leermethodes en zonder onderling overleg.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk bestrijkt alle componenten van het onderwijsaanbod, maar niet in de verhouding die de leerplannen vooropstellen. Voor de examens spoort de puntenverdeling met het gewicht dat de leerplannen aan de verschillende componenten toekennen. In de eerste graad en deels in de tweede graad is die puntenverdeling voldoende transparant. Vanaf het vierde leerjaar wordt de verhouding tussen de leerstofonderdelen niet meer duidelijk aangegeven. De evenwichtige puntenverdeling van de examens wordt scheefgetrokken door het beperkt aandeel van de vaardigheden in het dagelijks werk. Ook de evaluatie van attitudes verstoort de validiteit van het resultaat omdat het geen vakspecifieke maar algemeen schoolse attitudes betreft. De evaluatie van de kenniscomponent overstijgt bijna nooit het reproductieve niveau. Grammatica en woordenschat worden als afzonderlijke componenten geëvalueerd met toepassingen in een beperkte context en vertalingen. Taaltaken waarin leerlingen hun kennis op creatief-communicatieve wijze moeten inzetten, behoren nog niet tot het evaluatie-arsenaal. Vooralsnog ontbreekt expertise op dit vlak. Voor de evaluatie van de spreek- en gespreksvaardigheid wordt gebruik gemaakt van beoordelingsschema's. Het betreft globale parameters die gradueel niet worden opgebouwd volgens toenemende complexiteit. In het bso is de evaluatie gespreid. Zij bestrijkt op evenwichtige wijze kennis en vaardigheden. In Techniek-wetenschappen verschilt het evaluatiesysteem naargelang van de vestigingsplaats. De verhouding dagelijks werk/examen en kennis/vaardigheden verschilt binnen de eerste en tweede graad afhankelijk van het leerjaar en de vestigingsplaats waar het vak aangeboden wordt.
Rapporteringspraktijk	De rapportering is overwegend kwantitatief. De commentaren bevatten doorgaans weinig informatie over het leerproces en hoe dat eventueel kan bijgestuurd worden. Ze zijn wel aanmoedigend geformuleerd.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Op het vlak van de leerbegeleiding worden vele initiatieven genomen die het leerproces ondersteunen. De motiverende aanpak zorgt voor een veilig en positief leerklimaat. Studietips en leerstofoverzichten helpen de leerlingen bij het studeren. Leerlingen met leerstofproblemen kunnen rekenen op remediëring, die ook online wordt aangeboden. Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen krijgen aangepaste ondersteuning. Op individuele noden wordt ingespeeld door coaching tijdens sessies begeleid zelfstandig leren. De leerlingen worden uitgedaagd om te reflecteren over hun leerproces aan de hand van een korte zelfevaluatie naar aanleiding van de examens.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voor talen is weinig leerkrachtig. Er zijn vaklokalen, maar die zijn karig uitgerust. De ICT-mogelijkheden zijn beperkt en leermiddelen voor het oefenen van de luistervaardigheid zijn niet vlot beschikbaar.

Deskundigheidsbevordering Er wordt nascholing gevolgd en die wordt gemultipliceerd, maar de spreiding ervan is ongelijk en ze is niet afgestemd op de reële behoeften. Deskundigheid wordt intern gedeeld via hospiteersessies die aangestuurd worden op schoolniveau.

*Overleg
Vorming*

De samenwerking binnen de vakgroep staat op een laag pitje. De agendapunten van het vakoverleg handelen overwegend over praktische en organisatorische onderwerpen. De vakgroep stuurt de realisatie van de leerplandoelen en de samenhang van het curriculum onvoldoende aan. Het ontbreken van bindende afspraken leidt tot ongelijkgerichtheid op een aantal vlakken. Het gebrek aan samenhang en gelijkgerichtheid manifesteert zich in sterke mate in het curriculum van Techniek-wetenschappen. Er is immers geen vestigingsplaatsoverstijgend overleg om het onderwijsaanbod op elkaar af te stemmen en de evaluatiepraktijk te harmoniseren.

Positief is de reflectie op de resultaten van externe evaluatie (bijv. over de luistervaardigheid) en de openheid voor externe ondersteuning.

3.1.1.6 Specifiek gedeelte in de basisoptie **Mechanica-elektriciteit (leerplan D/2011/7841/024)**

Voldoet niet

De school kan onvoldoende aantonen dat de verschillende onderdelen van het leerplan, kennis, vaardigheden en attitudes geïntegreerd en evenwichtig worden aangeboden. De leerlingen krijgen te weinig kansen om via de realisatie van kleine projecten en experimenten onderzoeksvaardigheden en logisch denken in te oefenen. De evaluatiepraktijk is onvoldoende valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De school kan wegens afwezigheid van cursusmateriaal onvoldoende aantonen dat de verschillende onderdelen van het leerplan aangeboden werden. De realisatie van kleine projecten, simulaties en experimenten via het doorlopen van het technisch proces kan tevens onvoldoende aangetoond worden. Uit de vorderingsplannen en lesbezoeken blijken een aantal doelstellingen sterk kennisgericht aan bod te komen. Dit schooljaar is een eerste aanzet gegeven om via nieuwe projecten de doelstellingen geïntegreerd aan te bieden. Deze projecten vertrekken vanuit een behoefte of probleemstelling en zijn uitgewerkt volgens het principe van het technisch proces. De algemene leerplandoelstellingen betreffende 'vervolgstudies en professionele loopbaan' en 'veiligheid, preventie en milieu' krijgen hierin tevens voldoende aandacht. Nog niet alle leraren zijn meegestapt in deze vernieuwing. Er wordt tot op heden weinig aandacht geschonken aan de horizontale en verticale samenhang met andere vakken, bijvoorbeeld met techniek.

Een bijkomend belangrijk probleem vormt de wijze waarop de leerplandoelstellingen aangebracht worden. De leerlingen krijgen de zeven lestijden namelijk aangeboden geclusterd in vier deelvakken en opgesplitst onder evenveel leraren. Door deze aanpak wordt het geïntegreerd aanbieden van de theoretische en praktische aspecten bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt. Leerlingen missen op die manier de kans om creativiteit, onderzoeksvaardigheden en logisch denken in samenhang in te oefenen.

Tijdens het uitwerken en realiseren van hun project komen de leerlingen in contact met een tekenpakket. Ook het gebruik van beeldmateriaal ondersteunt het leerproces.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i>	De organisatie van de lesopdrachten en de bijbehorende versnippering van de lessen in deelvakken brengen de organisatie van de geïntegreerde aanpak en de samenhang in gevaar.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden plaats in drie verschillende lokalen wat het efficiënt inzetten van het materiaal bemoeilijkt. De lokalen zijn niet voorzien van de vereiste computers, waardoor het zinvol integreren van een aantal toepassingen in de lessen, zoals opzoekwerk, niet mogelijk is.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leraren hebben nog onvoldoende werk gemaakt van een gelijkgerichte visie over hun evaluatiepraktijk. De school opteert voor gespreide evaluatie onder de vorm van taken, toetsen en projectbeoordelingen. De evaluatie van de meer theoretische leerplandoelstellingen gebeurt aan de hand van taken en toetsen. De afstemming op de leerplandoelstellingen voldoet niet altijd. Zo bestaan sommige taken louter uit invuloefeningen in een leerboek. De nadruk ligt hierdoor sterk op kennisreproductie en sommige vragen zijn niet relevant doordat vaardigheidsgerichte competenties theoretisch bevraagd worden. De transparantie van de evaluatiepraktijk vormt tevens een werkpunt. Zo is de quotatie van sommige taken/toetsen ondoorzichtig. Voor de praktische evaluatie zijn er aanzetten gemaakt om het evaluatiesysteem doeltreffend uit te werken. Via een evaluatiedocument hebben de leraren aandacht voor de attitudevorming en de praktische uitvoering. Door het toepassen van deze methodiek komen zowel proces - als productevaluatie aan bod. Een aantal attitudes zijn echter niet vakgebonden. Duidelijke transparante criteria ontbreken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het studiemateriaal bestaat enerzijds uit een leerboek en een naslagwerk en anderzijds uit projectbundels. Het naslagwerk, dat de leraren gebruiken voor de ondersteuning van de leerplandoelstellingen, spoort niet met het geïntegreerd werken en bestaat voornamelijk uit kennis zonder meerwaarde voor een mogelijk project of experiment. De nieuwe projectbundels ondersteunen de leerlingen voor de praktische uitvoering van hun projecten. De projecten dagen de leerlingen uit en dragen bij tot het stimuleren van de creativiteit van de leerlingen. Het vormt een werkpunt deze verder te integreren in de lespraktijk.
Deskundigheidsbevordering <i>Beginsituatieanalyse</i>	De lessen verlopen in een aangename sfeer. De leraren doen hun best om de leerlingen te motiveren. De remediëring bestaat hoofdzakelijk uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen. De vakgroep heeft nog onvoldoende werk gemaakt van een gestructureerde analyse van het leerplan waardoor nagelaten werd het vernieuwde leerplan correct te implementeren. Het vormt een belangrijk werkpunt om via een gelijkgerichte visie de integratie van vaardigheden en kennis te bevorderen en de evaluatiepraktijk hierop af te stemmen.

3.1.1.7 Specifiek gedeelte in het beroepenveld Elektriciteit/Metaal in het beroepsvoorbereidend leerjaar (leerplan D/2011/7841/027 en D/2011/7841/035)

Voldoet niet

De ontwikkelingsdoelen worden niet voldoende nagestreefd. De evaluatie is niet valide. De materiële uitrusting voldoet niet om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Niet alle onderwijsdoelstellingen worden effectief aangeboden. De volgende leerplandoelstellingen komen niet of onvoldoende voor in het aanbod. Veilig werken met machines, proefondervindelijk basisgrootheden van elektriciteit onderzoeken en hun relatie vaststellen, elektronische componenten opnemen in een realisatie, aan de hand van technische documentatie componenten en materialen beschrijven, omzetten van energievormen in realisaties, het energieverbruik in een project, recyclagemogelijkheden als keuzeparameter in een realisatie, proefondervindelijk de invloed van een overbrenging op de beweging vaststellen en toelichten, aan de hand van catalogi verbindingsmateriaal toepassen en toelichten, voor hun werkstuk het vormgevingsproces en het gebruik van gereedschap en machines toelichten aan de hand van technische documentatie.

De invulling van de lesactiviteiten steunt voor elektriciteit vooral op traditie en inspiratie uit de bovenbouw. Het aanbod is te eenzijdig gericht op solderen, draadplooien en lichtschakelingen. Het aanbod in 'elektriciteit' overstijgt het beheersingsniveau voor een klein aantal facetten en overlapt daar met het leerplan uit de bovenbouw. De lespraktijk is nog onvoldoende rond projecten georganiseerd. De afzonderlijke oefeningen in elektriciteit zijn niet geïntegreerd.

Voor metaal loopt het aanbod voor de twee parallelle klassen uiteen. Het gemeenschappelijke project is erg groot en langdradig. Vijlen neemt een te groot deel van de tijd in beslag. De succeservaring blijft te lang uit. In één van de klassen experimenteert de vakgroep vanaf de tweede semester van dit jaar met kleine projecten in een doorschuifstelsel. De evaluatie van dit nieuwe aanbod is nog niet gebeurd.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De grootte van de klassen is functioneel om de leerplandoelstellingen te realiseren. De leraren slagen erin om hun klasmanagement op een efficiënte manier te ontplooien.

De directie plant lessen in blokken van 2 of 3 uren, maar ook afzonderlijke uren. In die uren van één uur kunnen de leerlingen nauwelijks praktijkwerk realiseren, terwijl dat centraal moet blijven staan.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De machines in beide vaklokalen zijn niet allemaal voldoende beveiligd. Zo kunnen de doelstellingen rond veiligheid onmogelijk allemaal gerealiseerd worden.

In de vaklokalen zijn er geen of onvoldoende computers beschikbaar. Eén computer per drie leerlingen is een minimum om een echte integratie in het lesgebeuren mogelijk te maken. Er zijn wel computerklassen, maar ze zijn niet voldoende beschikbaar en de leraar kan daar alleen met klassieke ICT-opdrachten werken.

De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk Het onevenwicht in de evaluatie loopt parallel met het onderwijsaanbod.
Evenwicht Sommige doelstellingen worden niet of nauwelijks beoordeeld, zoals ze hoger
Volledigheid worden opgesomd.
Beheersingsniveau
Transparantie

De bundels die recent ontwikkeld zijn bevatten evaluatiefiches die ruimte bieden aan de leerlingen voor zelfevaluatie en evaluatie met feedback van de leraar. De criteria en de meetschalen zijn nog niet concreet genoeg en blijven beperkt tot vage en generieke attitudes en vaardigheden.

Leerbegeleiding De nieuwe bundels die de leerlingen gebruiken zijn eenvormig van vormgeving
Preventief en aantrekkelijk om te gebruiken. Ook leerlingen die met leerhindernissen
Curatief kampen kunnen zo maximale kansen krijgen. De leraren kunnen bij de praktijkmomenten voldoende ruimte maken om te differentiëren.

Personeelsorganisatie Veelvuldige personeelsswissels in deze vakgroep ondermijnen de opbouw van
Opdrachtenverdeling expertise. Deze leerlingengroep vraagt bovendien een bijzondere aandacht en pedagogische aanpak, bovenop de vakkennis. De continuïteit en de systematische verbetering van het onderwijsaanbod lijden hier onder.

Deskundigheidsbevordering De directie stimuleert de leraren om van elkaar te leren via collegiale visitaties
Overleg die zij hospiteren noemen. De leraren ervaren dit ook als een sterke
Vorming meerwaarde.

De vakgroep in het beroepsvoorbereidend leerjaar werkt niet hecht genoeg samen. Het overleg heeft geen structuur en de informele overlegmomenten bieden geen waarborg voor de kwaliteit van het geheel.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout (leerplan D/2006/0279/054) en specifiek gedeelte in tso tweede en derde graad in de studierichting Bouwtechnieken (leerplannen D/2013/7841/029 en D/2013/7841/041)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden door de meeste leerlingen in voldoende mate gerealiseerd. De school beschikt over voldoende leermiddelen om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod is zowel voor de studierichting Hout als voor de
Volledigheid structuuronderdelen van de Bouwtechnieken vrij volledig. De leerplanstudie is
Evenwicht redelijk grondig gebeurd. De kruistabellen en de meeste jaarplannen geven een
Beheersingsniveau beeld van de projecten of thema's en tonen een evenwichtige spreiding van de
Samenhang doelen aan. Eveneens maken de cursussen, de projectbundels en de praktische realisaties duidelijk dat de leerlingen de leerplandoelstellingen aangereikt krijgen. In alle leerjaren zijn de opdrachten meestal realiteitsgebonden en haalbaar voor alle leerlingen. De leerplandoelstellingen worden bijgevolg in voldoende mate gerealiseerd en in een aantal leerstofdelen streven de leraren diepgang na. Het volume zelfgekozen aanvullingen blijft een aandachtspunt. Het complementair en geëngageerd lerarenteam is onderlegd en stemt af op het verwachte beheersingsniveau. De leraren bewaken doorgaans het profiel van de studierichting en stimuleren de creativiteit van de leerlingen.

De leerlingen van de tweede graad Hout krijgen op een zeer behoorlijke manier de basisvaardigheden aangeleerd. De evolutie die de leerlingen doorlopen gebeurt met zorg en met bekommernis voor de reeds bereikte competenties. De noemenswaardige invoering van het 'machinerijbewijs' biedt perspectieven om de leerlingen gedurende het hele schooltraject goed te volgen wat hun machinekennis en -vaardigheden betreft. Doorheen de oefeningen is de verticale samenhang logisch en gradueel opgebouwd. Het functionele aspect van de

projecten wordt vooropgesteld zodat leerlingen milieubewuster en zorgzaam leren omgaan met het materiaal hout. De opname van hedendaagse technologieën gebeurt nog voorzichtig. Door de afwezigheid van schrijnwerkoefeningen komt het duurzaam wonen en bouwen nog te oppervlakkig tot uiting.

Hoewel de leerlingen zinvolle projecten realiseren, wordt het geïntegreerd werken niet door iedereen op een eenduidige manier geïmplementeerd. Dit fundamentele uitgangspunt van het leerplan is niet in alle ontwikkelde projectenbundels en tijdens de uitvoering van de praktische oefeningen merkbaar. De wisselwerking tussen de tekenvaardigheden, de theoretische-technische inhouden en de praktische competenties gebeurt niet altijd even expliciet. Zo zijn ook de opgenomen bewerkingsvolgorden beperkt onderbouwd met tekeningen en foto's om achteraf als ondersteuning te kunnen dienen.

Het lerarenteam van de Bouwtechnieken stelt een brede bouwtechnische vorming van hun leerlingen voorop. Ze willen hiermee niet alleen de afstemming met de arbeidsmarkt optimaliseren, maar ook enkele leerlingen voorbereiden op het hoger onderwijs. De leerlingen worden zowel in de theoretische lessen als bij de uitwerking van de bouwknoppunten in de praktijk continu geconfronteerd met bouwtechnische systemen en het gebruik van hedendaagse materialen. Het raakvlak met duurzaam bouwen en laagenergieprojecten is intensief opgenomen. De bouwconcepten worden doorgaans in hun totaliteit benaderd en de integratie is vrij sterk. De degelijkheid van de projectdossiers in de tweede graad en de opvolgingsprojecten in de derde graad geven de opleiding een meerwaarde. De vorming tot het ontwikkelen van inzichten en het geven van zelfstandigheid bij de leerlingen is waardevol. Sommige leerinhouden worden met diepgang aangereikt, waardoor het onderwijsaanbod een kwalitatief niveau bereikt.

De geïntegreerde proef (GIP) omvat een degelijke opdracht waarbij heel wat facetten van het opleidingsprofiel zijn opgenomen. De GIP-dossiers zijn verzorgd uitgewerkt en de link met diverse leerplandoelstellingen is duidelijk herkenbaar. De samenwerking met andere vakken voor het ontwikkelen van de GIP wordt nagestreefd. De stage, die sterk in relatie staat tot de GIP, is opgevat als een combinatie van kennismaking met de vaktechnische voorbereidingen van de werf en het helpen aan de realisatie van een bouwproject. Dit werkplekleren stelt de leerlingen in staat om specifieke leerplandoelstellingen buiten de school te bereiken. Toch ontbreekt de stageactiviteitenlijst om gerichte leerplandoelstellingen voorop te stellen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leerlingen van de tweede graad Hout beschikken over de basisuitrusting om de doelen te realiseren. Het werkatelier is beperkt wat ruimte betreft, maar is nog aanvaardbaar. De machineparken bevatten de conventionele machines die desgevallend vernieuwd worden. De veiligheid is niet optimaal bij een pennenbank en bij twee formaatzaagmachines.

Het vaklokaal beschikt wel over multimedia, maar de inrichting met hedendaags didactisch materiaal om de lessen te onderbouwen is aan een update toe.

Het bouwatelier in de hoofdvestigingsplaats voor de leerlingen van de tweede graad Bouwtechnieken is vrij beperkt qua oppervlakte en hypothekeert gedeeltelijk het bouwen van grotere uitvoeringen. De loopzones tussen de bouwprojecten zijn op bepaalde plaatsen niet breed, de materialenstockage

gebeurt tussenin. Hoewel het vaklokaal op deze locatie primitief is ingericht, zorgt het passiefbouwwerk op de speelplaats voor extra didactische ondersteuning. Er zijn mogelijkheden om diverse ICT-vaardigheden en CAD aan te leren. De derde graad beschikt in de Hangaar over een ruime bouwwerkplaats met een goed uitgerust vaklokaal dat voorzien is van multimedia. Ondanks de verouderde structuur van dit geklasseerd gebouw is het geheel ordelijk en aangenaam ingericht.

De school plant op middellange termijn een nieuwbouwatelier voor de studiegebieden Bouw en Hout dat in 2018 wordt opgeleverd.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Voor de evaluatie van de specifieke vorming in de tweede graad Hout opteert de school voor permanente evaluatie. Hoewel deze keuze sterk in relatie staat tot het geoogde opleidingsprofiel, gaat bij de implementatie ervan 30 % naar de evaluatie van de zogenaamde werkvloerattituden. De toegepaste verhouding tussen dagelijks werk/toetsen enerzijds en werkvloerattituden anderzijds, is een keuze van de vakgroep en verschilt dus met andere structuuronderdelen van hetzelfde niveau. Dit beïnvloedt sterk de gelijkgerichtheid van de evaluatiepraktijk op school.

Bij de bouwtechnieken past de school gespreide en summatieve evaluatie toe. De verhouding tussen de evaluatie van de leerplandoelstellingen (dagelijks werk, taken, toetsen en proefwerken) en de werkvloerattituden is soms een individuele keuze van de leraar. Daar bovenop zit in het dagelijks werk veelal ook een stuk attituden opgenomen waardoor de evaluatiepraktijk niet transparant wordt. Het is voor de leerlingen, de ouders en de leraren niet duidelijk hoe de behaalde scores worden omgezet in de rapporten. Hierdoor stelt de school zich kwetsbaar op voor betwistingen.

De afstemming met de leerplandoelstellingen is leraarafhankelijk en veelal onvoldoende concreet. De leerplandoelstellingen zijn niet altijd het uitgangspunt bij bevragingen en maken aldus de validiteit van de evaluatie ondermaats. De evaluatiepraktijk is nauwelijks gebaseerd op meetbare criteria om het geheel transparant te maken.

De evaluatie van de GIP en de stage is eveneens weinig transparant. De jury is nauwelijks betrokken bij de procesevaluatie, maar wel bij de eindevaluatie. De evaluatie van de stage omvat uitsluitend werkattituden, sleutel- en communicatievaardigheden. De link met de leerplandoelstellingen is zeer beperkt. De beoordeling gebeurt weinig objectief. De toegekende eindscore is een inschatting en wordt niet ondersteund door criteria.

Uit de gesprekken blijkt dat de meeste leraren over hun eigen onderwijspraktijk reflecteren. De introductie van zelfevaluatie door de leerlingen is positief.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De diversiteit in de oefeningen en de afwisseling in de toegepaste werkvormen dragen bij tot het creëren van een aangenaam leer- en leefklimaat voor alle leerlingen. De leerlingen worden actief betrokken tijdens het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. Bij talrijke lessen worden zoekstrategieën ingezet. De leraren streven eveneens naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattituden. Het geven van mondelinge feedback is leraarafhankelijk. De suggesties gegeven tijdens de geïntegreerde proef zijn sterk begeleidend en

beïnvloeden de resultaten positief.

De meeste cursussen en de projectenbundels zijn gestructureerd en verzorgd uitgewerkt. Ze zijn goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, maar bewaken niet altijd het geïntegreerd werken. Het voorzien in actueel didactisch materiaal voor de tweede graad Hout is een werkpunt.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De informele gesprekken nemen een belangrijk deel in van de overlegcultuur. De vakgroepen zijn per graad ingedeeld en het formele overleg gebeurt frequent. Inhoudelijk worden vooral praktische afspraken of technische aspecten behandeld. Uit de vakverslagen blijkt dat pedagogisch-didactische thema's zelden besproken worden.

Leraarafhankelijk is het volgen van nascholingen sterk verschillend. In vele gevallen gaat het over individuele zelfstudiemomenten die na de schooluren worden aangeleerd. Het volgen van nascholingen in het perspectief van doelgerichte evaluatiemethodieken is een must.

3.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso, tweede graad Mechanische technieken (leerplan D/2003/0279/049)

Voldoet

De ontwikkelingsdoelen worden voldoende nagestreefd. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school verdeelde het specifiek gedeelte in een aantal deelvakken, maar de scheiding is niet scherp aanwezig in de lespraktijk. De leraren verdelen hun aandacht oordeelkundig en ze bereiken voor alle leerstofdelen het beoogde beheersingsniveau. Door de flexibele houding van de meeste leraren realiseren zij voldoende horizontale samenhang binnen het specifiek gedeelte. De vakgroep kan de samenhang nog verbeteren omdat ze de nog veel theoretische leerstofdelen los van projecten behandelen. De integratie van technologie en praktijk is beter.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting in de werkplaatsen voldoet ruim aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De aanwezige ICT-uitrusting daarentegen voldoet nauwelijks om de leerplandoelstellingen te realiseren. Het geheel van hard- en software werkt niet voldoende stabiel om met hoog rendement te werken aan de doelstellingen rond computer-aided-design (CAD) en de optimale inzet van de CNC-machines, onder meer met behulp van computer-aided-manufacturing (CAM). In de werkplaats, waar de leerlingen ook lessen technologie volgen, zijn geen computers aanwezig. De vakgroep kijkt uit naar de geplande verhuis naar een nieuw lokaal om ook daar een oplossing voor te vinden.

De vakgroep zet de aanwezige machines en gereedschappen doordacht in. Daarbij zijn het verwerven van de vereiste competenties bij elke individuele leerling het belangrijkste criterium. De verwachtingen sporen met het leerplan.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatie is valide. De deelvakken uit het aanbod komen ook zo voor in de evaluatie. Technisch tekenen en alle praktische delen worden permanent geëvalueerd. De andere delen krijgen cijfers bij dagelijks werk en bij de examens. De evaluatie is evenwichtig en voldoende volledig. De vraagstelling op de examens en het getoetste beheersingsniveau sporen met het leerplan.

Leerbegeleiding*Preventief**Curatief*

De leraren creëren voldoende differentiatie en hanteren afwisselende werkvormen. Laattijdige instromers krijgen een aangepast traject dat hen op de meest efficiënte manier de nodige kennis en vaardigheden bijbrengt om aan te sluiten bij de groep.

Als een leerling remediëring nodig heeft hanteren de leraren een getrapte werkwijze waarbij zij eerst een stimulans geven om het tekort zelf weg te werken. De leerlingen krijgen daarvoor een bijkomende taak die zij zelfstandig trachten op te lossen. Daarna, als er nog moeilijkheden zijn, maakt de leraar tijd binnen de lessen of tijdens de pauzes om de leerstof opnieuw te overlopen.

Deskundigheidsbevordering*Overleg**Vorming*

De vakgroep vormt een sterk geheel waar ieders competenties gewaardeerd worden. De technisch adviseur ondersteunt hen op een doeltreffende manier. Zij overleggen vaak informeel en ook regelmatig gestructureerd met de hele vakgroep. Daarin behandelen zij zowel praktische als pedagogisch-didactische thema's. Er is voldoende overleg met de collega's van de derde graad om voor verticale samenhang te zorgen. De leraren scholen regelmatig bij op uiteenlopende vlakken. Zij schatten zelf hun noden op dat vlak in, zonder dat de directie bijstuurt. De nascholingen worden wel geïnventariseerd. De directie moedigt het 'hospiteren' sterk aan. Daarbij wonen collega's lessen van elkaar bij en reflecteren zij daarover. De leraren beschouwen dit als een flinke meerwaarde.

3.1.1.10 Techniek in het eerste leerjaar B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)**Voldoet**

De ontwikkelingsdoelen worden voldoende nagestreefd. De evaluatie is valide. De materiële uitrusting voldoet nipt om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod*Volledigheid**Evenwicht**Beheersingsniveau**Samenhang*

Alle ontwikkelingsdoelen worden effectief aangeboden. Voor het vak techniek volgen de leerlingen zes uur les in de hoofdvestigingsplaats en één uur les in het Sint-Lutgardisinstituut. Dit is een vestigingsplaats van de school waar voornamelijk uitrusting en expertise uit de zachte sector aanwezig zijn. Zo geeft de school een antwoord op de uitdaging in het leerplan om een evenwichtig aanbod te creëren met kennisgebieden uit de harde en de zachte sector. De vakgroep koos in overleg met de directie voor de kennisgebieden elektriciteit, hout, metaal, kunststof, bouw en verzorging. Als onderdeel van het vak gaan de leerlingen op regelmatige basis op excursie. Dit deel wordt 'exploratie' genoemd. Het opzet is in zijn huidige vorm zeker al een meerwaarde, maar de invulling moet nog meer doordacht gebeuren in functie van de leerplanrealisatie.

De leraren verdelen de aandacht evenwichtig over de verschillende kennisgebieden. Zij kiezen voor projecten waar sterk de nadruk op 'maken' en soms op 'onderhouden' ligt. De andere vormen van hanteren, zoals 'ontwerp aanvullen, aanpassen, herstellen, gebruiksklaar maken en optimaliseren' krijgen minder aandacht.

De leerlingen bereiken het verwachte beheersingsniveau voor alle aangeboden kennisgebieden. Alle activiteiten kaderen in doordachte projecten. Zo waarborgen de leraren de horizontale samenhang.

Onderwijsorganisatie*Organisatie curriculum**Samenstelling klasgroepen*

De klasgroepen zijn voldoende klein om het mogelijk te maken voor de leraar om zijn veelzijdige rol, typerend voor 1b, waar te maken. De lessen zijn gegroepeerd in blokken van twee of drie lesuren. Voor het projectwerk is dat een voordeel, zeker als er nog een verplaatsing naar de naburige school bij komt.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De vakgroep beschikt over voldoende leermiddelen om de ontwikkelingsdoelen uit alle verkenningsgebieden te realiseren. In het verkenningsgebied verzorging moeten de leerkrachten het accent duidelijk op de techniek in die omgeving blijven leggen. Beter doordachte leermiddelen kunnen de lespraktijk in die zin nog ondersteunen. Er zijn machines die niet voldoende veilig zijn in beide vestigingsplaatsen.

In het vaklokaal harde sector zijn niet voldoende computers om een integratie in het lesgebeuren waar te maken. Er zijn 2 tablets in de klas aanwezig die niet voldoende stabiel werken of niet steeds verbonden zijn met het draadloos netwerk. Het vereiste minimum volgens het leerplan, om een goede integratie binnen de lespraktijk mogelijk te maken, is één computer per drie leerlingen.

De vakgroep toont een sterk initiatief om een samenhangend geheel te maken van digitaal cursusmateriaal. De leerlingen kunnen zo moeiteloos met de tablet de nodige achtergrondinformatie of gedetailleerde instructies raadplegen als aanvulling op de syllabus die de leidraad is in de lessen. Door het tekort aan ICT-uitrusting rendeert deze inspanning niet voldoende.

De samenwerking met de naburige school is nog niet gerealiseerd in het elektronisch leerplatform. De leraren van de zachte sector kunnen het agenda niet invullen en kunnen zelf geen evaluaties of feedback geven in het elektronisch puntenboek.

Evaluatiepraktijk
*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De ontwikkelingsdoelen komen evenwichtig aan bod in de evaluatie, maar een duidelijker verband met het leerplan moet nog ontwikkeld worden. De evaluatie is valide.

Bij de projecten geven de leerkrachten evaluatiefiches. Die bevatten wel criteria die op voorhand gekend zijn door de leerlingen, maar de criteria zijn niet altijd concreet genoeg. Ze zijn soms ook niet aangepast aan de verschillende projecten. De leerlingen zijn wel bij het evaluatieproces betrokken met zelfevaluatie en krijgen feedback van de leraar.

Leerbegeleiding
*Preventief
Curatief*

Het studiemateriaal bestaat enerzijds uit leerboeken om de verkenningsgebieden uit de zachte sector te realiseren en anderzijds uit een geheel van kleine syllabi per project voor de harde sector. Die worden ondersteund door digitale bronnen met instructiefilmpjes en achtergrondinformatie. Het vormt een geheel dat zeer toegankelijk is voor alle leerlingen en aangepast is aan hun ontwikkelingsniveau. De leraren kunnen voor voldoende ruimte voor differentiatie zorgen en hebben oog voor de noden van hun leerlingen.

Deskundigheidsbevordering
*Overleg
Vorming*

De directie stimuleert de leraren om van elkaar te leren via collegiale visitaties. De leraren ervaren dit ook als een sterke meerwaarde.

Binnen de vakgroep techniek is er onvoldoende overleg. Op informele basis ontmoeten de collega's harde sector elkaar en ook de collega's zachte sector onderling, maar de volledige vakgroep vormt onvoldoende een geheel. Om de ontwikkeling van de recente samenwerking te ondersteunen is dat zeker een vereiste.

3.1.1.11 Wiskunde in 1A en in de basisopties Industriële wetenschappen, Mechanica-elektriciteit en Bouw-en houttechnieken (D/2009/7841/003)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is representatief voor de behandelde leerstof. De leerbegeleiding gebeurt betrokken.

Onderwijsaanbod	De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Voor de evenwichtige verdeling van de onderwijstijd over de twee leerjaren en binnen elk leerjaar volgt de school de suggesties van het leerplan. De concrete planning en invulling gebeuren vooral op basis van het leerwerkboek. Dat maakt dat de leerplangerichtheid niet altijd even groot is.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De klassen zijn niet heterogeen samengesteld, maar ingedeeld volgens de basisopties, ook in 1A. Bovendien differentieert de school op een selectieve wijze in het aantal lesuren per klasgroep: de wiskundig sterkere groep krijgt meer lestijden.

In alle klasgroepen is de diepgang van de aangeboden leerstof voldoende, maar beperkt. In veel gevallen focust het onderwijsleerproces op het routinematig toepassen van aangeleerde procedures en op geheugenkennis. De leraren houden rekening met de differentiatie in beheersingsniveaus (elementair, basis, verdieping) zoals voorgesteld door het leerplan. De verdiepingsdoelstellingen worden echter nog te weinig nagestreefd voor alle leerlingen.

Er is in beide leerjaren nog ruimte voor een evenwichtigere verhouding van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes op maat van het leerplan. De bekommernis voor de ontwikkeling van de functionele taalvaardigheid – schooltaal, instructietaal, wiskundetaal- gekoppeld aan de leervaardigheden bij de leerlingen kan nog verbeteren.

Uitrusting	De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet maar is minimaal. De meeste lokalen zijn nog niet uitgerust met een computer en projectiemogelijkheden. De ICT-integratie in de lessen is zo goed als onbestaande. Leerlingen gaan bijna nooit zelf actief aan de slag met eigentijdse wiskundige software of internetapplicaties. Er is weliswaar de mogelijkheid tot het reserveren van een computerlokaal, maar de procedure is te hoogdrempelig. De school laat daarmee kansen liggen om leerlingen wiskundige inzichten te laten verwerven via visualisatie, grafische voorstellingen en dito animatie (meetkunde). Het ontbreken van een wiskundelokaal, maakt het moeilijk om een krachtige wiskundige leeromgeving uit te bouwen.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

Evaluatiepraktijk	De evaluaties zijn representatief voor het gegeven onderwijs. De leraren doen inspanningen om ook proceselementen mee te nemen in hun evaluaties voor 'dagelijks werk'. De vakgroep probeert de afspraken op schoolniveau in verband met attitudes zo goed mogelijk te incorporeren in een benadering met vakattitudes. Vaardigheden, andere dan reken-, meet- en tekenvaardigheden, worden vooralsnog niet expliciet geëvalueerd.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Transparantie</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	

De proefwerken zijn verzorgd, bevatten een puntenverdeling en bestrijken alle inhoudelijke componenten. Ze worden opgesplitst in kleinere delen, soms over twee evaluatiedagen. De leerstofgerichtheid staat doorgaans voorop, waardoor de evaluatie niet altijd gerelateerd is aan de bredere leerplandoelen. De examens in de basisoptie Industriële wetenschappen zijn gedifferentieerd ten opzichte van de overige klassen, maar het percentage aan verdiepingsvragen is onduidelijk.

De afstemming van de moeilijkheidsgraad op de verwachtingen van de leerplandoelstellingen is veeleer matig. Alle proefwerken bevatten aanzetten tot contextrijke vragen en inzichtsvragen, maar beklemtonen toch vooral de reproductie van kennis en routines. Het summatief gehalte van de vragen is niet hoog, en wordt ook niet versterkt naar het einde van de graad.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op inzet en prestatie. De lessen verlopen op een gestructureerde wijze. De didactische aanpak in de lessen steunt hoofdzakelijk op het onderwijsleergesprek. Meer activerende werkvormen, zoals groepswork en zelfstandig leren, komen weinig aan bod. De leraren hebben weliswaar aandacht voor de individuele noden van de leerlingen via binnenklasdifferentiatie, maar bouwen die niet altijd structureel in.

In de leerbegeleiding overheerst de curatieve aanpak. Leerlingen kunnen altijd een beroep doen op de leraren voor remediëring, meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of inhaallessen. De bereidheid om tekorten van leerlingen bij te werken is groot. Het zelf opzetten en opvolgen van gerichte remediëringsacties verschilt van leraar tot leraar. Leerlingen worden soms doorverwezen naar de begeleide studie en/of de werkstudie. Het initiatief om de leerlingen na elk examen een zelfevaluatie te laten invullen kan het leerproces ten goede komen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroepwerking bestrijkt een aantal relevante onderwerpen, het merendeel organisatorische en materiële. De bekommernis voor een adequate ICT-uitrusting is pertinent. De planningsdocumenten worden waar mogelijk gemeenschappelijk opgesteld. Voor de keuze van handboeken wordt gepast een kijkwijzer aangewend. Het campusoverstijgend vakoverleg is veelbelovend. De jaarwerking zorgt voor een interne dynamiek, maar er is nog ruimte voor meer systematisch pedagogisch-didactisch overleg, bijv. over gelijkgerichtheid en een grotere leerplangerichtheid.

De leraren hebben aandacht voor een kwaliteitsvolle invulling van hun opdrachten. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben verschillende leraren (voornamelijk) vakgerichte nascholing gevolgd. Voorlopig vinden vernieuwingen en verbeteringen maar fragmentarisch en occasioneel hun concrete toepassingen in de klaspraktijk. Het eigen didactisch handelen in de klas blijft een sterk individueel gegeven. Om de leerlingen te motiveren voor wiskunde neemt de school regelmatig deel aan wedstrijden zoals de Kangoeroe-wedstrijd en de wiskundeolympiades.

3.1.1.12 Wiskunde in tso derde graad in de studierichtingen Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Houttechnieken, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken en Vliegtuigtechnieken (D/2004/0279/024)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is representatief voor de geziene leerstof. De leerbegeleiding gebeurt betrokken.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen goed aangeboden, maar er zijn enkele knelpunten. Alle componenten komen aan bod, maar de verhoudingen zijn niet evenwichtig. Aan de onderdelen 'financiële algebra' en 'statistiek' worden veel minder lesuren besteed dan het leerplan voorstelt. De leerlingen realiseren daardoor de doelstellingen niet altijd voldoende diepgaand. Beide onderwerpen worden ook stevast op het einde van het schooljaar gepland, zodat elke lesuitval het probleem nog verergert. De 'analyse'-thema's kennen een (te) grote tijdsbesteding, ook omwille van de behandeling van diverse uitbreidingsdoelstellingen.

De leerlingen krijgen de leerplandoelstellingen in verband met vaardigheden en attitudes veeleer impliciet aangeboden doorheen heel het curriculum. Er is geen gerichte invulling hiervoor uitgewerkt en de aanpak kadert niet in een doordachte leerlijn doorheen de graad. Dat geldt ook voor het thema 'mathematisering' dat nog niet in alle klassen de expliciete aandacht krijgt die het leerplan bedoelt.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren voldoet maar is erg minimaal. De meeste lokalen zijn niet nog uitgerust met een computer en projectiemogelijkheden. De leraren hebben daardoor slechts beperkte mogelijkheden om ICT te integreren in hun didactische methodes.

De eindtermen rond het functioneel gebruik van ICT worden gerealiseerd door het gebruik van het grafisch rekentoestel. Leerlingen en leraren maken er vlot gebruik van tijdens de lessen en de evaluaties. Het ICT-gebruik is echter ook beperkt tot dit hulpmiddel. Leerlingen gaan bijna nooit zelf actief aan de slag met wiskundige software of internetapplicaties in een computer- of ICT-lokaal. De school laat daarmee kansen liggen om leerlingen op een eigentijdse wijze wiskundige inzichten te laten verwerven. Het ontbreken van een wiskundelokaal, maakt het moeilijk om een krachtige wiskundige leeromgeving uit te bouwen. Sommige leraren maken wel adequaat gebruik van het elektronisch platform, onder meer om de nazorg van de lessen en van de evaluaties te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluaties zijn voldoende representatief voor het gegeven onderwijs. Veelal wordt er schriftelijk en productgericht getoetst. De inspanningen om ook proceselementen mee te nemen in de evaluaties voor 'dagelijks werk' verschillen van leraar tot leraar. Vaardigheden, andere dan reken-, meet- en tekenvaardigheden, worden vooralsnog niet expliciet geëvalueerd. De recente aanzetten tot een aangepaste evaluatie bij 'mathematiseren' zijn beloftevol.

De proefwerken zijn verzorgd, bevatten een puntenverdeling en bestrijken alle inhoudelijke componenten. Het jaar na jaar gebruik van veelal dezelfde vragen getuigt niet van een erg dynamisch onderwijsproces. De afstemming van de moeilijkheidsgraad op de verwachtingen van de leerplandoelstellingen is veeleer matig. De examenvragen zijn niet sterk gedifferentieerd en richten zich voornamelijk op de standaardoplossingsprocedures en –strategieën.

Omdat de school in alle studierichtingen kiest voor vier wiskundeproefwerken per schooljaar, komt de vraagstelling meer overeen met een formatieve evaluatie dan met een summatieve. Dit zet de diepgang en de validiteit van de evaluatie onder druk.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De communicatie met de leerlingen is stimulerend en gericht op inzet en prestatie. De lessen verlopen op een gestructureerde wijze. Het klassieke onderwijsleergesprek is de overheersende werkvorm. De inzet van meer activerende werkvormen, zoals groepswork, zelfstandig leren en coöperatief leren hangt af van de betrokken leraar. De leraren hebben aandacht voor de individuele noden van de leerlingen via binnenklasdifferentiatie, maar bouwen die niet altijd structureel in.

In de leerbegeleiding overheerst de curatieve aanpak. De bereidheid om tekorten van leerlingen bij te werken is groot. Leerlingen kunnen altijd een beroep doen op de leraren voor remediëring, meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of inhaallessen. De verantwoordelijkheid om initiatief te nemen wordt in eerste instantie bij de leerlingen gelegd. Het zelf opzetten en opvolgen van gerichte remediëringsacties verschilt van leraar tot leraar. De zelfevaluatie die de leerlingen na elk examen invullen, kan het leerproces ten goede komen.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroepwerking bestrijkt een aantal relevante onderwerpen, het merendeel organisatorische en materiële. De bekommernis voor een adequate ICT-uitrusting is pertinent. De planningsdocumenten worden waar mogelijk gemeenschappelijk opgesteld. Voor de keuze van handboeken wordt gepast een kijkwijzer aangewend. Het campusoverstijgend vakoverleg is veelbelovend. De jaarwerking zorgt voor een interne dynamiek, maar er is nog ruimte voor meer systematisch pedagogisch-didactisch overleg, bijv. over gelijkgerichtheid en een grotere leerplangerichtheid.

De leraren hebben aandacht voor een kwaliteitsvolle invulling van hun opdrachten. Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting hebben verschillende leraren (voornamelijk) vakgerichte nascholing gevolgd. Voorlopig vinden vernieuwingen en verbeteringen maar fragmentarisch en occasioneel hun concrete toepassingen in de klaspraktijk. Het eigen didactisch handelen in de klas blijft een sterk individueel gegeven. Om de leerlingen te motiveren voor wiskunde neemt de school regelmatig deel aan wedstrijden zoals de Kangoeroe-wedstrijd en de wiskundeolympiades.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

Door allerhande lesuitval tijdens het vorige schooljaar haalden de leerlingen op jaarbasis amper het minimum aantal lesuren van de lessentabel. Het tweede leerjaar bereikte die ondergrens zelfs niet. De drie weken stage (die niet wordt ingehaald) en de soms onzorgvuldige inroostering (de twee lesuren op één lesdag) werken dit mee in de hand. De school en de vakgroep moeten de onderwijstijd bewaken waarop de leerlingen recht hebben.

De school gebruikt in de studierichting Vliegtuigtechnieken het leerplan D/2004/0279/024, en volgt daarmee niet de officiële lessentabellen die het leerplan D/2004/0279/023 als referentie aangeven. Dit laatste leerplan vermeldt de studierichting Vliegtuigtechnieken niet bij de beginopsomming (blz. 5); verderop doet het leerplan dat wel expliciet (blz. 17), maar enkel bij 'een beginsituatie van leerplan b met 5 wekelijkse lestijden in de tweede graad'. Anderzijds verwijst een goedgekeurd leerplan Vliegtuigtechnieken D/2009/7841/009 (van latere datum) voor wiskunde naar D/2004/0279/024 (blz. 25).

De inspectie heeft twijfels bij het gebruikte leerplan, maar stelt vast dat de situatie op z'n minst verwarrend is. De inspectie rekent op het beleidsvoerend vermogen van de school en van de inrichtende macht om in opvolging van deze vaststellingen het juridisch correcte leerplan zo snel mogelijk uit te klaren en te verantwoorden.

3.1.1.13 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en de planning voldoen. De school heeft bij de invoering van de geactualiseerde VOET in 2010 een beginsituatieanalyse gemaakt in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. Daaruit vloeide een visie voort die uitgaat van een gestuurde bottom-up benadering en die kadert binnen een traditie van brede vorming en van extra-curriculaire activiteiten. De school streeft ernaar de VOET te realiseren via gerichte schoolactiviteiten (leeruitstappen, projecten...) en via de algemene schoolorganisatie (pedagogisch project, GOK-werking ...). De school heeft de intentie om elke leerling tijdens zijn schoolcarrière in contact te brengen met de verschillende (deel-)contexten.

De schoolleiding investeert in een zo breed mogelijk draagvlak onder andere via de pedagogische studiedagen en de personeelsvergaderingen, via de functioneringsgesprekken en via campagnes op het elektronisch platform. De vakgroepen worden regelmatig geïnformeerd en aangespoord om de VOET planmatig in alle vakken te integreren. De intensiteit van deze bijdrage aan de VOET-werking verschilt van vakgroep tot vakgroep.

De verantwoordelijken voor de voorgestelde VOET-activiteiten formuleren bij elk project de nagestreefde eindtermen uit de context(en), stam of leren leren. Uit het onderzoek blijkt dat de school erg genereus omspringt met de koppeling van acties aan VOET, en omgekeerd. In vele gevallen is de toewijzing van VOET zodanig uitvoerig dat de ambities nog bezwaarlijk realistisch kunnen worden genoemd. Een beperking en een correctere focus zou de doelgerichtheid ten goede komen. Deze brede interpretaties verhullen ook de lacunes wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.

Ondersteuning De ontwikkeling en opvolging van de VOET acties liggen voornamelijk bij de pedagogisch directeur, in samenwerking met verschillende leraars en verantwoordelijken op het uitvoeringsniveau. Een standaard aanvraagformulier met doelstellingen koppelt de vakoverschrijdende initiatieven en acties in principe ook kwalitatief aan de VOET. De oordeelkundige digitale overzichtsregistratie is een adequaat hulpmiddel om op elk moment zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten in beeld te brengen.

Doeltreffendheid Binnen de VOET-dynamiek op schoolniveau is er aandacht voor de evaluatie en de bijsturing van de acties. Een structurele verankering is echter nog niet integraal ontplooid. Er zijn wel zeer waardevolle aanzetten. Om de inspanningsverplichting zo volledig mogelijk en betrouwbaar in kaart te brengen is de inventarisatie zowel inhoudelijk als organisatorisch ontwikkeld, waardoor hiaten stapsgewijs kunnen worden weggewerkt.

De VOET-coördinatie probeert ook de effectiviteit op het niveau van de leerlingen te vergroten door hen zelf meer en meer verantwoordelijkheid op te

laten nemen. Voor de evaluatie en bijsturing van de VOET-bijdrage vanuit de vakken en vakgroepen is het beleid nog zoekende naar strategieën en instrumenten. Het beleid volgt dit momenteel veeleer formeel dan inhoudelijk op.

Ontwikkeling	Het professionaliseringsproces met betrekking tot de inspanningsverplichting voor VOET zal zich in de toekomst nog meer toespitsen op het lerarenniveau. Op beleidsniveau wil de school een dynamische aanpak van de VOET blijven behouden. De intensifiëring van de samenwerking met de zusterschool zal ongetwijfeld voor een nieuwe doorstart zorgen van de VOET aanpak in de nabije toekomst.
Uitvoering Mentale gezondheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. De zorg voor de mentale gezondheid van de leerlingen kadert in de bredere zorg voor hun algemeen welbevinden. Voor het nastreven van de VOET met betrekking tot de omgang met emoties en problemen, met de eigen ontwikkeling en met relaties zet de school verscheidene acties op het getouw, die in belangrijke mate preventief worden opgevat. Het gaat onder meer om de teambuildings- en vriendschapsdagen voor de drie graden. De omgang met kunst en cultuur stimuleert en bevordert de school onder meer met culturele activiteiten zoals toneelvoorstellingen, voorts met uitstappen en reizen. Ook vakken zoals geschiedenis, Nederlands en project algemene vakken leveren daartoe een bijdrage. De inspanningsverplichting voor de VOET met betrekking tot weerbaarheid wordt vooral nagekomen met preventieve acties op schoolniveau, zoals de antirookcampagne.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij alle leerlingen nagestreefd. De context sluit nauw aan bij het schoolcurriculum en het schoolprofiel. Er is een geïntegreerde aanpak van allerlei vakgebonden en vakoverschrijdende initiatieven, dit schooljaar rond het jaarproject 'nette speelplaats'. Daarmee wordt niet alleen het inzicht in duurzame ontwikkeling in de kijker gezet, maar ook de eigen rol erin. Zowel vakken van de basisvorming als van het specifiek gedeelte dragen bij tot het nastreven van de VOET in deze context. Voor de eerstegraadsleerlingen worden vooral sensibiliseringsacties gevoerd, bijvoorbeeld via de werkwinkels op de jaarlijkse milieudag. In de tweede graad zetten leerlingen zich actief in voor duurzame ontwikkeling in de context van hun studiekeuze en van specifieke initiatieven, gerelateerd aan hun opleiding. In de derde graad worden aspecten van duurzame ontwikkeling opgenomen in de stages, in de bedrijfsbezoeken en in de geïntegreerde proef. Daardoor is de werking ook ingebed in de netwerking met externe (industriële) partners.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school heeft vijf vestigingsplaatsen in Oostende. Zowel het secundair onderwijs als Leren en werken zijn gehuisvest in de hoofdvestigingsplaats, Stuiverstraat/Duivenhokstraat (VP1). De secundaire school biedt ook onderwijs aan in de gebouwen van het Onze-Lieve-Vrouwecollege (Vindictivelaan - VP2), in het Vlaams Luchtvaartopleidingscentrum of het VLOC (Nieuwpoortsesteenweg - VP3), in Hangaar 1 (Stapelhuisstraat - VP4) en in het Sint-Lutgardisinstituut (Steenbakkersstraat - VP5).

De kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne verschilt sterk per locatie. De grootste risico's situeren zich vooral op VP5 en in mindere mate op VP1. De gevaren op VP2 zijn eerder beperkt en makkelijker beheersbaar. VP3 is een recente nieuwbouw waar de aandachtspunten beperkt zijn. Voor de bouwafdeling die gedeeltelijk is ondergebracht in VP4 en de hout- en schildersafdeling van VP1 is een

nieuwbouwproject voorzien om in 2018 in gebruik te nemen.

Het schoolbeleid gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na, maar dit gebeurt nog onvolledig. Dat blijkt ook uit de wijze waarop de verplichte controles worden uitgevoerd of opgevolgd. De school heeft niet altijd een duidelijk zicht op de risico's en de verbeteringsplannen van alle vestigingsplaatsen. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan zijn te weinig concreet. Ze bevatten onvoldoende actiepunten die vermeld staan in de verslagen van de interne dienst en de externe controleorganismen. Aan verscheidene opmerkingen uit de talrijke verslagen is nog niet tegemoetgekomen en de werkpunten worden nauwelijks onderbouwd met risicoanalyses. De budgetten zijn niet opgenomen in de planning, maar zouden doorgaans ter beschikking zijn. Hoewel de school bij onveilige situaties vaak aandacht heeft voor compenserende maatregelen, is de beheersing van de risico's nog te beperkt. De school heeft een masterplan uitgewerkt met een onderscheid tussen de kortlopende dringende herstellingen en de grote investeringen, maar ook deze acties zijn niet expliciet opgenomen in het globaal preventieplan en de jaaractieplannen.

Uit de verslagen van de periodieke controles van de interne en externe controlediensten blijkt dat er meerdere tekorten werden opgemerkt. De onderwijsinspectie stelt nochtans vast dat de recentste verslagen redelijk goed zijn opgevolgd en dat eraan in de mate van het mogelijke gevolg aan is gegeven. Niet herhaalde opmerkingen uit eerdere verslagen blijven soms liggen. Zo zijn belangrijke opmerkingen over de trappenhuizen en de stookplaats bij de sporthal van VP1 uit de brandweerverslagen van respectievelijk april 1988 en april 1996 uit het oog verloren. Het betreft onder meer inbreuken in het kader van het ontbreken van brandwerende compartimenteringen. Over de hele campus in VP1 zijn tal van evacuatie-deuren afgesloten waarbij ook een direct beschikbare sleutel ontbreekt. De maatregelen ter voorkoming van valgevaar zijn ontoereikend. Bij het gebruik van de takel in de houtafdeling zijn de gebruikers op de verdiepingen niet beveiligd met een valbeveiliging. Eveneens is een zone in de bouwafdeling ter hoogte van de materialenlift met de stockageplaats op de verdieping niet afgebakend. De afscherming van de speelplaats door zitbanken om het valgevaar in te dijken met het lager gelegen niveau naar de keuken, is niet over de volledige lengte efficiënt gebeurd. De veiligheid van een paar houtbewerkingsmachines, zoals de beveiliging van een pennenbank en de ondoorzichtige beschermkappen aan een paar paneelzaagmachines, vraagt een dringende aanpak. Bij enkele slijpmolens en kolomboormachines ontbreken de beschermkappen. De knipscharen in de las- en mechanica-afdeling zijn niet altijd gezekerd met een stift. De afzuiging is niet in alle laslokalen even doeltreffend. De keuringsverslagen van de elektrische installaties bevatten opmerkingen en besluiten doorgaans dat de installatie niet voldoet. Op meerdere plaatsen zijn de elektriciteitskasten niet slotvast. De schotten tussen de urinoirs ontbreken soms. De school voorziet in een nieuw sanitair blok om te voldoen aan het tekort aan toiletten en urinoirs. De pictogrammen zijn niet altijd op een logische wijze aangebracht of ze ontbreken. In een aantal lokalen ligt er nog veel rommel. Een preventief onderhoudsprogramma kon niet worden voorgelegd.

In het perspectief van het preventief beheersen van de risico's stelt de school eerder beperkt risicoanalyses op om eventueel passende maatregelen te treffen. Zo zijn de evacuatiemogelijkheden in de sporthal niet onderzocht. Tijdens de rondgang is ook vastgesteld dat de evacuatiestroom onderaan de trappen in blok S stoot op binnendraaiende deuren. Het systematisch evalueren van bijvoorbeeld de les- en praktijklokalen gebeurt te weinig. De jaarlijkse rondgang verloopt in fases.

Het brandweerverslag d.d. 23 maart 2009 van VP2 bevat opmerkingen. De rechtstreekse evacuatie via de buitentrapp wordt tegen 1 september 2015 gerealiseerd. De brandwerende deuren in de polyvalente zaal zijn nog niet geplaatst.

In VP3 zijn de MSDS-fiches en de veiligheidsinstructiekaarten moeilijk of soms helemaal niet beschikbaar. De etikettering van een aantal producten voldoet niet. De toiletten voor leerlingen en personeel zijn niet gescheiden. Er is voor de douches geen beheersplan ter voorkoming van legionella.

Ondanks de aftandse structuur van de Hangaar (VP4) is dit geklasseerd gebouw ordelijk ingericht. Op meerdere plaatsen is betonrot vastgesteld en de inrichting van de sanitaire ruimte voldoet niet. In afwachting van de nieuwbouw investeert de school niet meer in deze locatie omwille van de hoge restauratie- en renovatiekosten.

Het Sint-Lutgardisinstituut (VP5) voldoet niet aan de bewoonbaarheids-, veiligheids- en hygiëne-eisen. Bij de controle van deze nieuwe vestigingsplaats legde de onderwijsinspectie een aantal voorwaarden op. Aan de meeste voorwaarden is niet voldaan. Zo is er geen gevolg gegeven aan de belangrijkste opmerkingen uit het brandpreventieverslag. Eveneens is op deze campus de bereikbaarheid voor de brandweer een probleem. In het verslag van de controle van de laagspanningsinstallatie staan tal van opmerkingen die niet opgelost zijn. Bovendien maken de vaststellingen tijdens het doorlichtingsonderzoek duidelijk dat er in deze vestigingsplaats door onzekerheid over de toekomst sinds jaren weinig inspanningen geleverd zijn om de veiligheid van de leerlingen en het personeel te waarborgen.

Voor alle vestigingsplaatsen wijzen een aantal vaststellingen erop dat niet iedereen de afspraken en instructies even strikt opvolgt. Niet alle personeelsleden melden tijdig de problemen aan de verantwoordelijken. Een cultuur waarbij iedereen op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt, ontbreekt gedeeltelijk. Daardoor kent de school de knelpunten onvoldoende.

Ondanks de vele tekorten op de verschillende locaties, slaagt de school er doorgaans in om aan de kleine aandachtspunten gevolg te geven. De interne dienst doet heel wat inspanningen om zicht te krijgen op alle pijnpunten van alle vestigingsplaatsen en zoekt nog uit hoe dit het efficiëntst kan verlopen. Zo resulteren de inspanningen van de directie en de preventiedienst in een positieve attitudeverbetering tegenover het welzijnsbeleid. Het dragen van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen wordt sterk opgevolgd. Om de veiligheid voor de leerlingen te verhogen en beter op te volgen, voert de school het machinerijbewijs in voor sommige studierichtingen.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is om alle tekorten op te sporen en weg te werken. Wanneer de school de kwaliteit van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger beheerst en de verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn de verbetering op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingstages, werkplekieren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school vertaalt de schoolprioriteiten in de thema's voor deskundigheidsbevordering, waardoor deze duidelijk de schoolvisie ondersteunt. De thema's worden aangevuld met noden en behoeften van het schoolteam. De directie houdt voor zijn deskundigheidsbevordering eveneens rekening met zijn groeiende groep oudere leraren (+50j), bijvoorbeeld door het organiseren van ICT-vormingen.

Via zijn scholengemeenschap zet de school mee in op een efficiënte deskundigheidsbevordering. Elke bijscholing die een school van de scholengemeenschap organiseert, wordt automatisch opengesteld voor alle scholen van de scholengemeenschap.

De directie kijkt voor het bevorderen van de competenties van zijn personeel vooral eerst naar wat zij reeds in huis heeft. Zo worden leraren gestimuleerd om hun pedagogisch-didactisch handelen te verbeteren via een systeem van hospiteren. Zij poogt eveneens om voor zoveel mogelijk noden te werken met interne bijscholingen, wat goed lukt voor ICT-gerelateerde onderwerpen zoals smart school, SKORE, gebruik van rekenblad en tekstverwerker...

Ondersteuning De directie leert de onderwijskundige behoeften van de teamleden kennen via interne bevestigingen (Talis-onderzoek, IZES-enquête, inbreng van het Comité ter preventie en bescherming op de werkvloer) en de vakgroepwerking. Ze volgt de verslagen hiervan op en destilleert hieruit de behoeften op het vlak van deskundigheidsbevordering. De vakgroepvoorzitter wordt jaarlijks uitgenodigd om deze behoeften toe te lichten. Het directieteam en de pedagogische raad bundelen vervolgens alle behoeften en bepalen de items die ze zullen opnemen in het nascholingsplan.

Op het niveau van de leraren ondersteunt de directie de deskundigheidsbevordering via een goed doordacht aanvraagformulier en een individuele persoonlijke nascholingsfiche. Leraren worden daarbij uitgedaagd om na te denken over de aard en het nut van de aangevraagde nascholing (vakgebonden, vakgroepbreed, schoolbreed), alsook multiplicatie ervan. De nascholingsfiche krijgt een duidelijke plaats in de functioneringscyclus, door deze zowel in de voorbereidingsfase als het functioneringsgesprek te bekijken en bespreken.

De directie stimuleert de deskundigheidsbevordering via een systeem van hospiteren, en brengt hiermee de vele kennis en ervaring die ze in huis heeft op het voorplan. Ook op de leerlingen heeft dit een positief effect, doordat zij zich extra geapprecieerd voelen wanneer een andere leraar interesse heeft in de les die zij krijgen. Het hospiteren ondersteunt de directie met een reflectieformulier, waarop de leraren een item formuleren dat ze mee zullen nemen naar hun eigen les.

De directie verplicht leraren niet om na te scholen, tenzij er lacunes zijn in het

functioneren van leraren. Binnen deze vrijheid stelt de directie duidelijke en bij het personeel gekende verwachtingen. Leraren dienen mee te zijn met de recente didactische tendensen en dienen een brede blik te hebben qua werkvormen. Van de leraren in de technische vakken verwacht de directie dat zij op de hoogte blijven van de nieuwste evoluties. De directie stimuleert het hospiteren door de goedkeuring van een nascholing te koppelen aan het deelnemen aan hospiteren.

Doeltreffendheid

De directie verwacht van de vakgroepen dat zij intern waken over de multiplicatie van nascholingen. Zij volgt dit op via de verslagen van de vakgroepwerking en vraagt de vakgroepvoorzitter jaarlijks achter een stand van zaken.

De directie bewaakt of een gevolgde nascholing interessant is voor het volledige schoolteam. Desgevallend zal ze een schoolbrede multiplicatie organiseren door van haar nascholers lesgevers te maken. Dit gebeurde succesvol voor onder andere Erasmus+ (stage-uitwisseling, omgaan met multiculturaliteit) en het werken met proactieve cirkels.

De school werkt samen met de pedagogische begeleidingsdiensten en de scholengemeenschap, zowel voor praktische (bijvoorbeeld over administratie) als pedagogisch-didactische nascholingen (bijvoorbeeld klasmanagement voor nieuwe leraren). De pedagogische begeleidingsdiensten begeleiden de leraren van de specifieke gedeeltes meermaals per jaar, en ze ondersteunen de school stevast wanneer er nieuwe leerplannen worden ingevoerd.

Inzake het hospiteren volgt de directie niet systematisch en evaluerend op of de leraren de zaken die zij zegden mee te zullen nemen naar hun les, ook effectief integreren in hun klaspraktijk. Situationeel komt dit wel ter sprake in de functioneringsgesprekken.

Ontwikkeling

De input van de vakgroepen op de prioriteiten van het nascholingsplan gebeurt door het screenen van de verslagen van de vakgroepwerking, en hangt daardoor sterk af van de kwaliteit ervan. De directie bewaakt de kwaliteit van haar screening daarom gericht via de vakgroepvoorzitter. Systematische acties op lerarenniveau om de noden te leren kennen, bijvoorbeeld door een jaarlijkse bevraging, gebeuren niet.

De directie kiest bewust voor een weinig gedetailleerde langetermijnplanning op het vlak van deskundigheidsbevordering, en ze wil dit zo houden. Ze weet dat een groot deel van het nascholingsplan bepaald wordt door de schoolprioriteiten. De resterende vrije ruimte in het nascholingsplan en –budget wil zij open houden om te kunnen sturen in of flexibel in te kunnen gaan op nascholingsbehoeften van leraren. De noden van vakleraren in een technische school kunnen immers sterk en snel fluctueren, bijvoorbeeld door de introductie van nieuwe materialen en technieken.

Op langere termijn stelt de school zich als prioriteit om de leraren van de specifieke vakken op het vlak van pedagogisch-didactisch handelen verder te professionaliseren. Ze voorziet dat de opleidingen voor leraren bij bedrijven, in het kader van werkplekleren, een belangrijke hefboom zullen zijn in de verdere vakinhoudelijke professionalisering.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Via een geïntegreerde visie op leerlingenbegeleiding streeft de school als doelstellingen het totale welbevinden van de leerlingen na, hun motivatie voor leren verhogen en hun studieloopbaan optimaliseren. Deze visie sluit aan bij het pedagogisch project van de school en bij het profiel van de leerlingen. Een aantal input- en contextfactoren plaatsen de school voor de uitdaging om de leerbegeleiding vorm en inhoud te geven. Heel wat van haar leerlingen kampen met specifieke leezorgproblemen. Ook komen een toenemend aantal leerlingen uit gezinnen waarin het Nederlands niet de thuistaal is. De school verantwoordt haar leerbegeleiding vanuit deze context.

Verschillende werkgroepen waaronder het kern-Pedagogisch Team, het leerlingenoverlegteam, het GOK-team diepen items uit met het oog op een deskundige leerlingenbegeleiding. De leerbegeleiding maakt samen met het talenbeleid deel uit van het GOK-beleid en wordt gekoppeld aan de inspanningsverplichting ten aanzien van de vakoverschrijdende eindtermen leren.

Ondersteuning Alle ondernomen activiteiten kaderen in het doel om optimale slaag- en ontwikkelingskansen te bieden voor alle leerlingen. Om de leraren hierin te ondersteunen beschikt de school hiervoor over heel wat documenten, draaiboeken en afspraken.

De school brengt op basis van een gedetailleerde screening, de beginsituatie van de leerlingen in kaart en stelt haar aanpak hierop af. Leerlingen met specifieke en geattesteerde leerstoornissen kunnen rekenen op aangepaste schikkingen. De school opteert ervoor om een beperkt aantal maatregelen, die binnen haar draagkracht valt, te implementeren zoals de zorgklas, correcties bij taalvakken, werken met aangepaste software, ... Preventief wordt in de eerste graad eveneens leren leren structureel ingebouwd. Thema's als plannen, regelmatig studeren, memoriseren, examens voorbereiden, gebruik van ICT komen hierbij aan bod. Desgevallend kunnen de leerlingen aansluiten in de avondstudie. De nodige ondersteunende documenten hiervoor zijn te vinden op het elektronisch platform. In de tweede en derde graad wordt leren leren overgelaten aan de vakleraren en de klastitularissen. Deze manier van aanpak zorgt ervoor dat vak- en leraarafhankelijk kwaliteitsverschillen optreden.

Bij problemen voor een vak waken de klassenraad en de individuele leraren erover dat leerlingen een beroep kunnen doen op individuele remediëring. De meerwaarde van de remediëringstoetsen of hertoetsing kan echter in vraag gesteld worden. Speciale aandacht en tijd zijn gereserveerd voor de opvang van zij-instromers die over onvoldoende basiskennis beschikken om een studierichting aan te vatten. Via een flexibel systeem van 'inhaalmappen' beslist de vakleraar in samenspraak met de leerlingenbegeleiding over de bij te werken doelstellingen. Ook hier zijn kwaliteitsverschillen merkbaar. Sommige leraren nemen deze taak ernstig, anderen laten dit aan zich voorbijgaan. De leerlingen worden van nabij opgevolgd door de leerlingbegeleiders tijdens de klassenraden. Als de problematiek te complex wordt, treedt de tweedelijns hulp in actie. Het zorgteam en de klassenraad overleggen en zorgen voor de nodige informatiedoorstroming.

De gekozen thema's binnen de GOK-cyclus: 'Preventie en remediëring van

ontwikkelings- en leerachterstanden', 'ouderparticipatie' en 'taalvaardigheidsonderwijs' dragen bij tot de verdere integratie van een aantal structurele leerbegeleidende maatregelen. Zo worden systematisch taalzwakke leerlingen opgespoord en bijgewerkt. Voor de school zijn de ouders een belangrijk ankerpunt. Men doet maximale inspanningen om de ouderbetrokkenheid bij de school te vergroten. De ouderavonden zijn steeds gekoppeld aan de rapportuitreiking waarbij eventuele bijsturingen rond het leergedrag van het kind besproken worden. Bij afwezigheid, die minimaal is, neemt de school contact op met de ouders.

Het leerlingvolgsysteem wordt maximaal ingezet om de leerlingen op te volgen en het onderwijsleerproces te ondersteunen.

Doeltreffendheid Hoewel de school nog geen systeem heeft uitgewerkt om de effecten van haar leerbegeleiding te meten, heeft ze een vrij globaal zicht op haar leerbegeleiding. Over een aantal deelaspecten verzamelt de school wel gericht gegevens. Zo brengt de school de effectiviteit in het kader van het spijbelactieplan en van haar GOK-beleid in kaart. Toch is er nog ruimte voor een meer systematische en ruimer opgevatte analyse van het rendement van de leerbegeleiding. De cel leerlingenbegeleiding heeft namelijk nog te weinig zicht op de kwalitatieve toepassing van de uitgezette beleidslijnen rond leerbegeleiding in de vakken. Deze begeleiding vertoont, leraar- en graadafhankelijke verschillen. In dit kader opteert de school ervoor jaarlijks aan de start van het schooljaar, haar leraren te wijzen op de verschillende ondersteunende maatregelen.

Het leerlingvolgsysteem wordt in toenemende mate aangewend om leerlingengegevens en begeleidingsinitiatieven op te volgen en te communiceren, klassenraden voor te bereiden en de besluitvorming te verantwoorden. Toch blijkt de doeltreffendheid nog te kunnen groeien.

De gevoerde remediëring staat niet altijd genoteerd in het leervolgsysteem. De aanpassingen van bestaande en het opstarten van nieuwe activiteiten en/of projecten geven aan dat er binnen het zorgteam een groot reflectief vermogen aanwezig is.

Ontwikkeling Op basis van concrete ervaringen en overleg stuurt het zorgteam haar leerbegeleiding regelmatig bij. Zo wordt momenteel actie ondernomen om de rapportcommentaren en de opmaak en verstaanbaarheid van examenvragen te verbeteren. Ook blijkt de ouderbetrokkenheid vanuit een groeiende zorgvraag en voortdurende aandacht sterk toegenomen. Tevens werd vanuit een dwingende noodzaak een spijbelplan ontwikkeld en de onderwijsloopbaanbegeleiding verder aangepakt.

Externe en interne professionalisering zorgt voor expertiseontwikkeling bij de leerlingbegeleiders en leraren. Het is voor de school een uitdaging om alle initiatieven en activiteiten in alle vakken en bij alle leraren navolging te laten krijgen. Ook de effectmeting van haar acties vormt een werkpunt.

4.3 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft geen uitgeschreven algemene visie op evaluatie. Het globaal evaluatiebeleid beperkt zich tot een algemeen, vooral organisatorisch kader en enkele globale beleidslijnen, opgenomen in het schoolreglement. Het pedagogisch project spreekt over de evaluatie als “positieve bekrachtiging” van het leerproces. De afgelopen jaren heeft de directie aandacht gevraagd voor de leerplangerichtheid en het belang van de vaardigheden en procesevaluatie in de beoordelingen. In de derde graad is ook de GIP een belangrijk beoordelingscriterium.
- De evaluatiemethodiek is afgestemd op de onderwijsvorm. In het TSO zijn er nog examens voor de meeste vakken. In het BSO is er permanente evaluatie, met een toetsweek op het einde van elke rapportperiode, om ook de leerlingen uit het beroepsonderwijs vertrouwd te maken met grotere leerstofpakketten.
- De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van de evaluatiepraktijk: zij bepalen de verhouding tussen kennis en vaardigheden binnen bepaalde vorken en beslissen welke vakgebonden attitudes in de evaluatie worden opgenomen. De visie van waaruit dit gebeurt is meestal impliciet. De pedagogisch directeur en de technisch-adviseur coördinator (TAC) superviseren de evaluatiepraktijk van respectievelijk de algemene en de technische vakken.
- Van de leerkrachten wordt duidelijke feedback op de rapporten verwacht, met het oog op remediëring. In geval van tekorten is die feedback verplicht. De directie verwacht ook dat de leerkrachten de ouders tussentijds inlichten over de studieresultaten via een elektronisch platform, zodat het rapport geen verrassingen inhoudt.
- De visie over de delibererende klassenraden is opgenomen in een apart document met procedurele en inhoudelijke criteria voor attestering per graad en onderwijsvorm.
- Ondersteuning** Het kwaliteitszorgsysteem dat de school hanteert ondersteunt de directie structureel bij de opvolging van een aantal evaluatiegegevens: de slaagcijfers in het jaar volgend op een A-attest en op een B-attest, het aantal evaluatiecijfers per rapportperiode en het aantal rapportcommentaren bij tekorten.
- Via het schoolreglement, het vademecum voor de leraar en dat voor de klassenleraar worden de leraren geïnformeerd over de overkoepelende afspraken. De documenten bevatten informatie over toets- en examenfrequentie, rapportperiodes, de verdeling tussen dagelijks werk en examens, de evaluatie van de GIP. Er zijn ook afspraken over compenserende maatregelen voor dyslectische leerlingen.
- Een elektronisch platform ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten naar leerlingen en ouders.
- De school organiseerde de afgelopen jaren een aantal interne nascholingen over evaluatie, onder meer over rapportcommentaren bij evaluatie en over het gebruik van een elektronisch puntensysteem. Dit jaar is er een gepland over zelfevaluatie.

Doeltreffendheid De school volgt systematisch de leerprestaties, attesteringen en resultaten in het vervolgonderwijs op.

De uitwerking van de evaluatiepraktijk door de vakgroepen is sterk afhankelijk van de kwaliteit van de vakgroepwerking. De inhoudelijke sturing vanuit de leiding is beperkt. De opvolging van de output gebeurt vooral via vakverslagen en beperkt zich doorgaans tot de controle van het formalistisch en organisatorisch vastgelegde evaluatiekader: aantal toetsen, lengte van de examens, en dergelijke. Uit de erkenningsonderzoeken blijkt dat de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen in het algemeen nog aandacht vraagt. In een aantal gevallen leidt dit tot een onvoldoende realisatie van de leerplannen.

De meeste vakgroepen reflecteren geregeld over de beoordelingsaanpak, maar de uitgewerkte evaluatiekaders voldoen inhoudelijk niet altijd. Soms zijn ze onvoldoende geënt op de leerplandoelen. In bepaalde gevallen bedreigt het sterke overwicht van zgn. werkvloerattitudes in de puntentelling de validiteit van de evaluatie. Soms is er sprake van dubbeltellingen bij de vaardigheden en attitudes. In bepaalde gevallen is de oorsprong van een gegeven cijfer weinig transparant. Een aantal vakgroepen ontbreekt het aan gelijkgerichtheid. Het beleid beklemtoont het belang van procesevaluatie, maar de wijze waarop de vakgroepen dit integreren in de evaluatie verschilt sterk. Het onderscheid tussen product en proces is niet altijd duidelijk. Soms worden attitudes onder de noemer vaardigheden beoordeeld.

De meeste vakgroepen hebben nog een weg af te leggen in de uitwerking van transparante criteria en expliciete normen voor de beoordeling van vaardigheden. Dit geldt ook voor de GIP, hoewel het draaiboek (tso) en logboek (bso) potentieel een handige, globale leidraad vormen voor de begeleiding ervan.

Peerevaluatie en zelfevaluatie door leerlingen komen geregeld voor. Op het examenformulier krijgen de leerlingen de kans om feedback te geven op hun eigen prestaties en op de examenvragen.

De stap naar woordcommentaar op het rapport is gezet, minstens bij tekorten. Maar de commentaren zijn summier en weinigzeggend. Vakgebonden remediëringmaatregelen komen op het rapport zelden of niet voor. Een handgeschreven attitudecijfer met commentaar geeft een beoordeling van de leefattitudes. Elke leerling start met het maximum van de punten. De directie denkt erover na om dit systeem te herwerken, zodat het niet enkel repressief maar ook motiverend kan werken.

De notulen van de delibererende klassenraden en de communicatie over de eindresultaten zijn conform de regelgeving. De adviezen liggen in de lijn van de leerlingenresultaten. Het uitstellen van beslissingen over attestering zijn uitzonderlijk en gemotiveerd. Soms krijgt een leerling een vakantietaak. De motiveringen van de B- en C-attesten zijn zeer summier. Dikwijls beperken ze zich tot de vastgestelde (attitudinale) tekorten. De individuele synthesebladen zijn uitgebreider, maar ook daar is het vermelden van genomen remediëringmaatregelen of koppeling aan de leerplandoelen uitzonderlijk.

De directie bewaakt het wettelijk vastgelegd maximum aantal dagen dat ze aan examens besteedt.

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. De directie is zich bewust van een aantal hiaten, zoals blijkt uit interne sterkte-zwakteanalyses.

De afgelopen jaren werden een aantal nascholingsinitiatieven genomen op schoolniveau, onder meer over zelfevaluatie, het digitaal puntensysteem en rapportcommentaren gekoppeld aan leerplandoelen. Het aantal individuele, vakgebonden nascholingsinitiatieven over evaluatie is eerder beperkt.

Het in vraag stellen van de eigen evaluatiepraktijk is leraar- en vakgroepgebonden. Heel wat leraren wisselen examens en toetsen uit. De veranderingsbereidheid is bij de meeste leerkrachten voldoende groot als basis voor een succesvolle verdere uitwerking en implementatie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een directieteam dat complementair samenwerkt op basis van een heldere organisatiestructuur. Beheersmatige en pedagogische beleidsdomeinen zijn duidelijk afgebakend en worden onderling op elkaar afgestemd. Een uitgebreid middenkader bestaande uit technische adviseurs en graadcoördinatoren en een preventiedienst voeren beleidsondersteunende taken uit. Ze krijgen daarbij ruime bevoegdheden die vastgelegd zijn in functiebeschrijvingen. Voor een aantal beleidsdomeinen en diensten krijgt de school ondersteuning op niveau van de scholengemeenschap en het schoolbestuur.
- Visieontwikkeling** Het directieteam werkt vanuit een gezamenlijk visie op onderwijs, die vertaald wordt in een schooleigen pedagogisch project. Dat is gericht op de vorming van vakbekwame jongeren binnen de grenzen van een warme school. In een schoolwerkplan omschrijft de school wat zij wil bereiken. Het is een dynamisch planningsdocument dat jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgestuurd. In het schoolreglement expliciteert de school wat zij wil bieden en wat zij van ouders en leerlingen verwacht. De verwachtingen ten aanzien van leraren worden geformuleerd in diverse vademecums.

Voor alle personeelscategorieën beschikt de school over eigen functiebeschrijvingen. Functioneringsgesprekken hebben op regelmatige basis plaats op niveau van het middenkader en zo geregeld mogelijk voor de onderwijzend personeel. De functioneringsgesprekken leiden tot wederzijdse afspraken. Tijdens de doorlichting stelde de onderwijsinspectie vast dat de meeste personeelsleden veel inzet betonen en getuigen van een grote vakbekwaamheid. Zij dragen ook bij tot de brede zorg die de school voor haar leerlingen realiseert.

De schoolorganisatie functioneert op basis van vaste procedures. Die helpen om processen efficiënt te laten verlopen, maar worden door sommige personeelsleden als planlast ervaren. Duidelijke gedragsregels voor de leerlingen resulteren in een aangenaam en veilig leer- en leefklimaat. Het ruime aanbod aan algemeen vormende activiteiten draagt bij aan de brede harmonische vorming.

De schoolleiding hecht veel belang aan de materiële omkadering van de onderwijspraktijk. Zij investeert in de verbetering van de infrastructuur en de uitrusting, te meer omdat die dringend aan onderhoud en vernieuwing toe waren. De investeringen komen vooral ten goede aan de praktische en technische vakken. De algemene vakken blijven echter achterophinken wat hun uitrustingsniveau betreft. Ook op het vlak van ICT is een inhaaloperatie noodzakelijk. De staat van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne vergt eveneens bijkomende inspanningen. De schoolleiding maakt zich sterk dat voldoende financiële middelen vrijgemaakt kunnen worden om infrastructuur en uitrusting verder te renoveren.

De leerplanrealisatie van het specifiek gedeelte wordt opgevolgd door de technische adviseurs van de verschillende studiegebieden.. Voor de vakken van de basisvorming is dit de opdracht van de pedagogisch directeur. Hierbij vertrouwen zij op de vakgroepen, waarvan zij de werking opvolgen. De vakgroepen zijn ook de hefboomen om de beleidsprioriteiten om te zetten in de

onderwijspraktijk. Daar blijkt echter het schoentje te wringen. De leerbegeleiding die kwaliteitsvol uitgewerkt is op schoolniveau vindt niet in alle vakken een verlengde. De school slaagt erin haar professionaliseringsbeleid te richten op de schoolprioriteiten, maar het sluit op vakniveau niet doelgericht aan op de reële behoeften. De evaluatiepraktijk is zowel op school- als op vakniveau een zwak ontwikkeld proces. Meer aansturing en opvolging zullen nodig zijn om deze processen doelgericht te managen tot op het uitvoeringsniveau.

Op basis van een structuurplan op niveau van het schoolbestuur wil de school de schotten tussen de onderwijsvormen neerhalen. Het plan bestaat erin te evolueren van een zuivere nijverheidsschool naar een domeinschool die zich inhoudelijk toespitst op het domein 'Wetenschap en Techniek'. Bij deze operatie zijn drie andere scholen betrokken. Uiteindelijk moeten twee evenwaardige scholen ontstaan die samen vier domeinen bestrijken. Vooraleer het zover is, moeten nog heel wat hindernissen genomen worden. Dergelijke operatie zal immers gepaard gaan met personeelsbewegingen en zal infrastructurele ingrepen vergen. Niet in het minst zullen verschillende schoolculturen geïntegreerd moeten worden.

Besluitvorming In deze veranderende context zullen participatieve besluitvorming en open communicatie belangrijke hefboomen zijn. De decretaal verplichte overlegorganen functioneren conform de regelgeving. Daarnaast creëert de school talrijke overlegfora op verschillende niveaus. Ook voor leerlingen en ouders wordt in participatiemogelijkheden voorzien, maar bij beide actoren is de betrokkenheid laag. De school neemt initiatieven om de leerlingenparticipatie nieuw leven in te blazen en afgaande op de toenemende belangstelling lijkt zij daarin te slagen.

Intern beschikt de school over een brede waaier van communicatiekanalen, maar de informatiedoorstroming gebeurt soms onvoldoende doelgroepgericht. De school zet sterk in op externe communicatie. Zij wil de negatieve beeldvorming die over de school ontstaan is, ombuigen. Het dalend leerlingenaantal is een ander incentive. De geplande structurele hervormingen en de nieuwe huisstijl op niveau van het schoolbestuur moeten aan de school een nieuwe uitstraling geven. Daarnaast blijft de school goede contacten onderhouden met de bedrijfswereld. Zij is nauw verbonden met het regionaal economisch weefsel en streeft naar goede relaties met de schoolomgeving.

Kwaliteitszorg De school heeft veel aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt talrijke kwantitatieve gegevens en gebruikt de data voor het stellen van korte- en langetermijndoelen. Aan de hand van een performantiemeetsysteem gaat zij na of de doelen bereikt zijn. Daarnaast verzamelt zij kwalitatieve gegevens via allerlei bevestigingen, SWOT-analyses en zelfevaluatie-instrumenten. De school stelt zich ook open voor externe beoordeling en feedback door deelname aan onderzoeken (bijv. peilingproeven, TALIS-onderzoek).

De ontbrekende schakel in de kwaliteitscirkel is de brug naar de klasvloer. De vakgroepen hebben nog niet de traditie om te reflecteren over de eigen werking en de effecten van hun onderwijspraktijk in kaart te brengen. De schoolleiding neemt wel initiatieven om het kwaliteitsdenken op lerarenniveau te stimuleren, onder meer door het hospiteren verplicht te maken.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leermiddelen voor tso derde graad Elektrische installatietechnieken

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam en veilig leer- en leefklimaat
- De inzet en vakbekwaamheid van de meeste personeelsleden
- Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten
- De zorg voor de leerlingen
- De leerbegeleiding op beleidsniveau
- De kennisdeling via hospiteren
- De afstemming van de deskundigheidsbevordering op de schoolprioriteiten
- De langetermijnvisie voor de renovatie van de infrastructuur
- De schooloverstijgende samenwerking voor techniek in het eerste leerjaar B

Wat betreft het algemeen beleid

- De complementariteit van het directieteam
- Het strategisch beleid
- De beleidsondersteuning van het middenkader en de preventiedienst
- De participatieve besluitvorming
- De aandacht voor kwaliteitszorg

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor wiskunde in tso derde graad Autotechnieken, Bouwtechnieken, Elektrische installatietechnieken, Houttechnieken, Koel- en warmtetechnieken, Mechanische vormgevingstechnieken en Vliegtuigtechnieken

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De werking van sommige vakgroepen
- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelen
- De motivering van B- en C-attesten
- Het evaluatiesysteem voor attitudes
- De rapportcommentaren
- De doeltreffendheid van de leerbegeleiding op uitvoeringsniveau
- De afstemming van de deskundigheidsbevordering op de behoeften op vakniveau
- De beschikbaarheid van ICT
- De materiële omkadering voor de vakken van de basisvorming

Wat betreft het algemeen beleid

- De omzetting van het schoolbeleid naar de klasvloer
- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in tso derde graad Elektrische installatietechnieken
- De leerplanrealisatie voor het beroepsvoorbereidend leerjaar in het beroepenveld Elektriciteit-metaal
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in de basisoptie Mechanica-elektriciteit
- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 Elektriciteit - Metaal		specifiek gedeelte
Graad 1 Mechanica-elektriciteit		technische activiteiten
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken		elektriciteit

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **06-03-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Herman ROS de inspecteur-verslaggever	Frank TRAVERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	